

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

24 oktober 2005

BELEIDSBRIEF

Binnenlands Bestuur

Beleidsprioriteiten 2005-2006

ingediend door de heer Marino Keulen,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	6
Deel 1: Begroting	8
1. Programma 53.1:Lokale en regionale besturen	8
2. Programma 53.2: Stedenbeleid en Sociaal Impulsfonds	10
Deel 2: Prioriteiten voor het beleid 2005-2006	12
1. De verkiezingen van 8 oktober 2006 in de focus	12
1.1. Eén jaar voor de verkiezingen de toe te passen regelgeving afronden	12
1.1.1. Kiesdecreet	12
1.1.2. Belangrijkste vernieuwingen.....	12
1.2. Praktische organisatie van de verkiezingen voor gemeente- en provincieraden in oktober 2006.....	14
1.2.1. Status quo voor het geautomatiseerd stemmen	14
1.2.2. Informatieverstrekking aan burger en bestuur	15
1.2.3. Databank mandatarissen	16
1.3. Een vormingsprogramma opzetten voor de nieuwe mandatarissen.....	16
2. Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en de provincies tot stand brengen	17
2.1. Het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet tot stand brengen	17
2.1.1. Gemeentedecreet goedgekeurd	17
2.1.2. Provinciedecreet	18
2.1.3. Toezicht in het Gemeente- en Provinciedecreet	18
2.2. Een decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's ontwerpen	19
2.3. Het decreet van 6 juli 2001 op de intergemeentelijke samenwerking evalueren	20
2.4. De uitvoering van het decreet op de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten op het spoor zetten	21
2.4.1. De nieuwe regelgeving in de praktijk omzetten	21
2.4.2. Vaststelling van de erkenningcriteria van de plaatselijke gemeenschappen	21
2.4.3. Ontwikkeling financieel instrumentarium.....	23
2.5. Het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging verder uitvoeren.....	23

3. Werken aan meer juridische mogelijkheden voor de gemeenten	24
3.1. Vermindering van de planlasten en administratieve procedures.....	24
3.1.1. Een teveel aan planlastverplichtingen.....	24
3.1.2. Actieplan ter verlichting van de planlasten voor de besturen	24
3.1.3. Onderzoek naar planlasten	25
3.1.4. Planlastdecreten.....	25
3.1.5. Inpassing van het initiatief in de filosofie van het Gemeentedecreet.....	26
3.1.6. Driedelige doelstelling: deregulering, lokaal maatwerk en vermindering administratieve werklust.....	26
3.2. Administratieve sancties en bestrijding van overlast.....	27
4. Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur	28
4.1. Goede afspraken betreffende de lokale financiën, het Gemeente- en Provinciefonds	28
4.2. Zorgen voor eigentijdse financiële beleidsinstrumenten voor gemeenten, OCMW's en provincies.....	28
4.3. Duidelijkheid betreffende de positionering en de inzet van de gewestelijke ontvangers	29
5. De lokale fiscaliteit inzetten als instrument voor beleidssturing.....	30
5.1. Juridische betwistingen en ondersteuning van de lokale besturen.....	30
5.2. Een fiscaal pact sluiten tussen Vlaanderen en de gemeenten en provincies met het oog op een bedrijfsvriendelijke fiscaliteit.....	31
5.3. Een mogelijke selectieve onroerende voorheffing.....	31
6. Zorgen voor een sterk politiek en administratief management	32
6.1. Een waarderend statuut maken voor de lokale en provinciale mandataris.....	32
6.2. Meer ruimte voor autonomie en flexibiliteit bij het personeelsmanagement.....	33
6.2.1. Meer autonomie en flexibiliteit in het personeelsmanagement via het Gemeentedecreet en Provinciedecreet	33
6.2.2. Voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten	36
6.2.3. Onderzoek naar versoepeling van de diplomaverreisten.....	36
6.2.4. Opstart van de besprekingen voor het sectoraal akkoord 2005-2007 en evaluatie van de krachtlijnen voor het personeelsbeleid	36
6.2.5. Project functiewaardering van het personeel in de lokale besturen	37
6.3. Het vormingsbeleid voor mandatarissen en ambtenaren verder uitbreiden	37
7. Het correcte gebruik van de bestuurstaal in Vlaanderen	38

7.1. De toepassing van de omzendbrieven Peeters en Martens	38
7.2. Verplichte taalkennis voor de uitvoerende mandatarissen.....	38
7.3. Task Force Vlaamse Rand	39
7.4. Geen discriminatie van het Vlaamse verenigingsleven en correcte toepassing van decreten	39
7.5. Aanwijzing van een expert betreffende de vernederlandsing van het straatbeeld ...	39
7.6. Schrijfwijze van de gemeentenamen	40
8. De administratie Binnenlandse Aangelegenheden: meer aandacht voor coaching en ondersteuning en omvorming tot agentschap voor Binnenlands Bestuur	40
8.1. Een coachende en ondersteunende Vlaamse administratie.....	40
8.1.1. De webstek.....	40
8.1.2. Het tijdschrift BinnenBand en brochures met regelgeving	41
8.1.3. Jaarbeeld van de administratie: lokaal besturen in Vlaanderen	41
8.1.4. Financiële rapporten.....	41
8.1.5. Webstek met cijfers over de lokale besturen en de provincies	42
8.1.6. Een goede rechtstreekse communicatie met de lokale besturen	42
8.1.7. Modelreglementen, ter ondersteuning van het lokaal bestuur.....	42
8.2. Administratie Binnenlandse Aangelegenheden wordt agentschap voor Binnenlands Bestuur	43
8.2.1. Beter Bestuurlijk Beleid en oprichting van een agentschap voor Binnenlands Bestuur	43
8.2.2. Taken en opdrachten van het agentschap voor Binnenlands Bestuur.....	44
8.3. De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, omgevormd tot een strategische adviesraad voor het beleidsdomein Bestuurszaken	44
Deel 3: Beleidsbrief 2005-2006 Binnenlands Bestuur: overzicht maatregelen	46
1. Maatregelen af te ronden in 2005	46
2. Maatregelen gepland in 2006.....	47
Deel 4: Moties en resoluties.....	49

INLEIDING

In mijn beleidsnota, ingediend ter gelegenheid van het aantreden van de Vlaamse Regering, heb ik voor de legislatuur 2004-2009 een ambitieus programma uitgetekend om vorm te geven aan het binnenlands bestuur in Vlaanderen.

Dit streven naar bestuurlijke vernieuwing voor de gemeenten, de provincies en de lokale besturen die ermee samenhangen (OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, autonome bedrijven, besturen van de plaatselijke erkende erediensten) is een permanente bekommernis voor de Vlaamse overheid sinds zij ten gevolge van de Lambermontakkoorden bevoegd werd voor de bestuurlijke inrichting van Vlaanderen. De gemeenten nemen daarbij, als basisbestuur voor de burgers, een vooraanstaande plaats in. Zij zijn het eerste gezicht van de overheid en de basis voor het vertrouwen van de mensen in hun overheid. Wij moeten hen alle instrumenten geven om krachtig te kunnen besturen en op een efficiënte wijze hun taken te kunnen opnemen ten bate van de bevolking.

Eén jaar na de opstart van de huidige regering kunnen we vaststellen dat bepalende stappen werden gezet: kort voor het reces keurde het Vlaams Parlement het Gemeentedecreet goed. Het bevat voor de gemeenten nieuwe mogelijkheden om hun bestuurskracht te vergroten en hun organisatie in te vullen op maat van het eigen bestuur. Dit is een belangrijk decreet. Het legt de basis voor de werking van het lokale bestuur gedurende de volgende decennia. De goede uitvoering van dat decreet wordt daarom een eerste aandachtspunt voor de komende periode. De Vlaamse Regering zal een reeks uitvoeringsbesluiten treffen om het Gemeentedecreet te concretiseren.

In het spoor van het Gemeentedecreet heeft de Vlaamse Regering op 23 september 2005 ook het Provinciedecreet goedgekeurd, na verwerking van de opmerkingen van de adviesorganen en van de Raad van State. De parlementaire bespreking moet nu zo vlug mogelijk worden afgerond. Ook de provincies moeten, na de vernieuwing van hun raden, kunnen beschikken over een modern juridisch instrumentarium.

Eén van de belangrijkste uitdagingen voor de komende maanden volgt ongetwijfeld uit de *gemeente- en provincieraadsverkiezingen* van 8 oktober 2006. De nodige aanpassingen aan de kieswetgeving moeten ten spoedigste worden doorgevoerd om ons in de mogelijkheid te stellen de organisatie van deze verkiezingen optimaal te kunnen voorbereiden. Voor het eerst is Vlaanderen zelf verantwoordelijk voor deze organisatie. Wij moeten ervoor zorgen dat deze organisatie vlekkeloos verloopt.

Op mijn initiatief heeft de Vlaamse Regering al een aanzet gegeven m.b.t. de vermindering van de planlasten en administratieve procedures die in 2006 moet uitmonden in de realisatie van de planlastdecreten.

In 2006 wordt ook het startschot gegeven voor het overleg betreffende het *fiscaal pact* dat de Vlaamse Regering wenst te sluiten met het oog op een bedrijfsvriendelijkere fiscaliteit. Ik start daartoe gesprekken op met de vertegenwoordigers van de gemeenten en de provincies.

Tot slot wil ik de inspanningen verder zetten om mijn administratie Binnenlandse Aangelegenheden verder te laten evolueren naar een *expertisecentrum voor de lokale*

besturen. In het kader van het hervormingstraject van de Vlaamse administratie wordt zij vanaf 1 januari 2006 omgevormd tot het "Agentschap voor Binnenlands Bestuur" binnen het beleidsdomein Bestuurszaken. De opdrachten van dit agentschap zullen nog meer afgestemd worden op de begeleiding en ondersteuning van de lokale overheden.

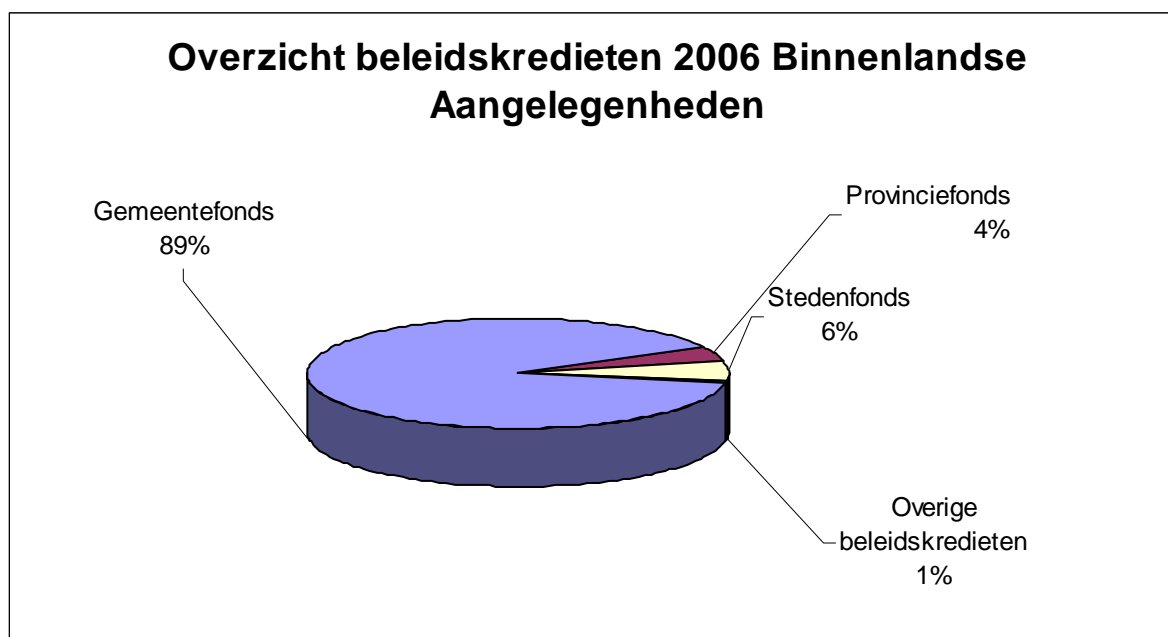
DEEL 1: BEGROTING

1. Programma 53.1: lokale en regionale besturen

Het *programma 53.1* bevat een totaal bedrag van 1.798.457.000 euro aan beleidskredieten. Het bestaat uit 5 belangrijke uitgavenpakketten:

- Lokale financiën: dotaties aan de fondsen;
- Uitgaven in verband met de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen;
- Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies;
- Subsiëring specifieke investeringen;
- Werkingskosten, ondersteuning administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Met deze middelen draagt de Vlaamse overheid bij tot het bestuurlijk functioneren van de gemeenten, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies. Een overzicht:

Lokale financiën

Het belangrijkste krediet is ongetwijfeld het Vlaams Gemeentefonds met 1.706.763.000 euro (basisallocatie 43.06). Het Gemeentefonds groeit in 2006 met 57.717.000 euro of 3,5 % tegenover vorig jaar. Zoals gesteld blijft deze groei ook de volgende jaren behouden. Het Provinciefonds, basisallocatie 43.09, bedraagt in 2006 77.811.000 euro. Dit is een aangroei met 2,5 %.

Lokale Financiën 2003-2006

	2003	2004	2005	2006
Vlaams Gemeentefonds	1.542.979.000	1.593.281.000	1.649.046.000	1.706.763.000
Vlaams Stedenfonds	102.798.000	103.807.000	107.465.000	111.251.000
Vlaams Provinciefonds	74.072.000	75.072.000	75.898.000	77.811.000

Verkiezingen

De begroting 2006 bevat een krediet van 7.000.000 euro voor de organisatie van de gemeenten en provincieraadsverkiezingen van 2006. Op de begroting 2005 was voor deze organisatie reeds een krediet uitgetrokken van 4.500.000 euro.

Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies

Een derde uitgavenpakket is bestemd ter ondersteuning van vormingsinitiatieven voor mandatarissen en ambtenaren. De kredieten worden ingezet via het Vormingscentrum voor lokale besturen dat functioneert binnen de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Het Vormingscentrum voor lokale besturen heeft een driedubbele doelstelling:

- de vormingsinitiatieven voor de lokale besturen, waaraan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden financiële ondersteuning biedt, samenbrengen in het centrum;
- de kwaliteit van het vormingsaanbod bewaken en dit in overleg met de doelgroep;
- kwaliteitsvolle vormingsinitiatieven ondersteunen en promoten bij de doelgroep.

In de begroting worden hiervoor twee kredieten ingeschreven:

- subsidies voor managementopleidingen voor mandatarissen en topambtenaren (basisallocatie 33.02): 384.000 euro;
- subsidies voor ambtenarenvorming via de provinciale bestuursscholen en vormingsinstellingen (basisallocatie 43.03): 372.000 euro.

Subsidiëring specifieke investeringen

5.291.000 euro is bestemd voor de subsidiëring van specifieke investeringen namelijk voor:

- het bouwen van openbare crematoria, eerste investering (basisallocatie 51.03): 1.070.000 euro;
- werken aan het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten (basisallocatie 63.02): 3.755.000 euro;
- werken aan ontmoetingscentra voor verenigingen van vrijzinnigen (basisallocatie 63.09): 466.000 euro.

Werking, ondersteuning, communicatie administratie Binnenlandse Aangelegenheden

De begroting van het programma 53.1 bevat tot slot een aantal kredieten die verband houden met de werking van de administratie onder andere werkingsuitgaven, publicaties, organisatie van studiedagen, juridische ondersteuning bij procedures, studieopdrachten en de ondersteuning van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur die in 2006 tot Strategische Adviesraad omgevormd wordt:

- werkingskosten administratie met inbegrip van buitenlandse contacten (basisallocatie 12.01): 305.000 euro;
 - uitgaven voor communicatie, sensibilisering en communicatie met de lokale besturen en provincies (basisallocatie 12.03): 84.000 euro;
 - studiekosten (basisallocatie 12.20): 268.000 euro;
 - subsidies participaties initiatieven binnenlands bestuur (basisallocatie 33.01): 74.000 euro.
- In 2006 worden deze middelen in hoofdzaak ingezet voor het project waarbij introductie

verzorgd wordt voor de mandatarissen na de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden;

- subsidie aan het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (basisallocatie 33.50): 75.000 euro.

2. Programma 53.2: Stedenbeleid en Sociaal Impulsfonds

Het *programma* 53.2 omvat voor 2006 een totaal bedrag van 112.737.000 euro aan beleidskredieten.

Stedenfonds

Het overgrote deel ervan gaat naar het Stedenfonds. Dit krediet bedraagt in 2006 111.251.000 euro en groeit, evenals het Gemeentefonds met 3,5% ten opzichte van 2005. Die groei voert van 3,5% blijft ook de volgende jaren gelden en ligt dus vast voor de gehele legislatuur.

Het Stedenfonds heeft de opdracht om Vlaamse steden financieel te ondersteunen bij het voeren van een duurzaam stedenbeleid. Het Stedenfonds richt zich tot de grootsteden Antwerpen en Gent, de regionale steden Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, die optreedt als bevoegde instelling voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Met het Stedenfonds wil de Vlaamse Regering, samen met deze steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de volgende doelstellingen realiseren:

- de leefbaarheid van de steden verhogen, zowel op stadsniveau als op wijkniveau;
- de dualisering tegengaan;
- de kwaliteit van het democratisch besturen verhogen.

De rest van de uitgaven op dit programma, 1.486.000 euro, omvatten volgende kredieten:

Werkingsuitgaven stedenbeleid

De werkingskosten zijn bestemd voor de dagelijkse werking van de administratie wat de uitvoering van het Stedenbeleid betreft. Zij worden gebruikt voor de beleidsondersteuning. Het gaat hier vooral om kosten voor vergaderingen, de aanmaak van documenten, druk rapporten, ... (basisallocatie 12.02): 123.000 euro

Studiekosten stedenbeleid

Het in te schrijven krediet wordt aangewend voor het realiseren van een onderzoeksprogramma rond verdere uitdieping van de noden van het Stedenbeleid. (basisallocatie 12.03): 307.000 euro

Uitgaven in verband met communicatie

Deze kredieten bevatten de uitgaven voor de communicatiecampagnes, de aankoop van mediaruimte, het onderhoud van de webstek en de aanmaak van informatiebrochures en vormingsinitiatieven (basisallocaties 12.04 en 12.05): 130.000 en 700.000 euro.

Subsidies voor innoverende projecten met inbegrip van de "Thuis in de Stad"-prijs

De Vlaamse Regering reikt jaarlijks de "Thuis in de Stad"-prijs uit. Er zijn twee categorieën:

- De prijs in categorie 1 (125.000 euro) bekroont een geïntegreerd infrastructureel project dat de stad zowel ruimtelijk als fysiek verandert en waarbij verschillende aspecten van stedelijkheid aan bod komen;
- De prijs in categorie 2 (25.000 euro) bekroont een vernieuwend project dat betrekking heeft op het creëren van innovatieve samenwerkingsvormen in de stad met burgers, instellingen, bedrijven, gebruikers, sectoren, klanten, andere gemeenten. Het project moet aantoonbare effecten hebben zowel op het stadsbestuur als extern.

Het doel van de prijs is drieledig:

- Steden bekronen voor innovatieve realisaties;
- De innovatie op vlak van stedelijkheid stimuleren door geslaagde stadsvernieuwingsprojecten onder de aandacht te brengen;
- Verzamelen van goede voorbeelden om het stedenbeleid in de toekomst te stofferen en te inspireren.

(basisallocatie 43.03): 226.000 euro

DEEL 2: PRIORITEITEN VOOR HET BELEID 2005-2006

1. De verkiezingen van 8 oktober 2006 in de focus

De gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 8 oktober 2006 worden zonder twijfel dé blikvanger in het komende werkjaar. Lokale verkiezingen genieten terecht een grote aandacht bij de bevolking. Die belangstelling komt ook tot uiting in de media. Het zijn scharniermomenten voor de democratie en bieden zodoende ook uitgelezen kansen om de band tussen burger en bestuur nauwer aan te halen. Samen met mijn administratie zal ik alles in het werk stellen om die verkiezingen op een zorgvuldige en correcte wijze plaats te laten vinden.

1.1. Eén jaar voor de verkiezingen de toe te passen regelgeving afronden

1.1.1. Kiesdecreet

Een hoofdvereiste voor een correct verloop van de verkiezingen is dat de burgers, de kandidaten en de lokale besturen tijdig zekerheid hebben over het juridisch kader waarin de verkiezingen zullen verlopen. Dat is een basisregel van goed bestuur.

De tijd is te kort om in de aanloop van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van oktober 2006 nog een totaal nieuw Vlaams Kiesdecreet aan het Vlaams Parlement voor te leggen met fundamentele wijzigingen voor de organisatie van die verkiezingen. De voorbereiding en bespreking zouden zo veel tijd in beslag nemen dat zij de vlekkeloze organisatie van de verkiezingen zouden hypothekeren, zowel voor de kandidaten als voor de organiserende Vlaamse overheid.

Op 9 september heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van Gemeente- en Provinciekiesdecreet principieel goedgekeurd. Ik heb daarover het advies gevraagd van de Raad van State en van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur. Ik hoop dat de bespreking erover in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden van het Vlaams Parlement kan gebeuren in de loop van de maand november. Wij moeten alles in het werk stellen om snel duidelijkheid te geven over het juridisch kader waarbinnen de verkiezingen plaats zullen hebben.

1.1.2. Belangrijkste vernieuwingen

Een blikvanger daarbij is zonder twijfel het voornemen om het effect van de zogenaamde lijststem te neutraliseren voor het bepalen van de kandidaten die op een lijst effectief verkozen zijn. De kiezer zal nog wel bovenaan de lijst van zijn keuze kunnen stemmen, zonder daarbij een voorkeur aan te geven voor één of meer kandidaten, maar deze lijststem zal geen invloed meer hebben bij het vaststellen van de verkozenen binnen de lijst. De lijststemmen worden natuurlijk nog wel in aanmerking genomen voor het berekenen van de zetelverdeling tussen de partijen onderling.

Met deze maatregel krijgt de burger een uitgesproken stem om te bepalen welke man of vrouw hem of haar zal vertegenwoordigen in de raad. Ongeacht hun plaats op de lijst, worden de kandidaten aangewezen op basis van het aantal voorkeurstemmen op de lijst. Deze regeling zal niet gelden voor de opvolgers. Voor het vaststellen van de eventuele plaatsvervangers in de loop van de bestuursperiode worden de lijststemmen, zoals in het verleden, verder voor de helft in aanmerking genomen. Deze maatregelen zullen gelden, zowel voor de gemeente- als voor de provincieraden.

Een andere belangrijke vernieuwing moet ertoe bijdragen dat mannen en vrouwen op een gelijkwaardigere manier deelnemen aan de vertegenwoordigende raden, dan vandaag het geval is in de gemeenten en provincies. Het verschil tussen het aantal vrouwen en mannen op de kieslijsten is maximaal gelijk aan één en de eerste drie kandidaten mogen niet van hetzelfde geslacht zijn. Deze maatregel zal logischerwijze leiden tot een groter aantal vrouwen in de gemeente- en provincieraden. Vandaag is slechts 27,6% van de gemeenteraadsleden een vrouw.

Het Vlaams Parlement besliste bij het tot stand komen van het Gemeentedecreet al over de verplichte deelname van beide geslachten aan de colleges van burgemeester en schepenen. Eenzelfde maatregel is in het ontwerp van Provinciedecreet opgenomen ten aanzien van de bestendige deputaties. Vandaag is slechts 18% van de leden van de colleges en 7,5% van de burgemeesters een vrouw. De Vlaamse Regering verhoopt dat het geheel van de uitgewerkte maatregelen zal leiden tot een meer evenredige participatie aan het lokaal bestuur. Zij zal de resultaten evalueren na de verkiezingen van oktober 2006.

Minder in het oog springend, maar daarom niet onbelangrijk, zijn enkele voorgenomen wijzigingen die verband houden met de praktische organisatie van de verkiezingen. Zo zullen, ten gevolge van de arresten van de Raad van State betreffende de omzendbrieven Peeters en Martens, de oproepingsbrieven voor de kiezers, ook in de faciliteitengemeenten, verplicht toegezonden worden in het Nederlands. Ik heb dit trouwens al aangekondigd in mijn omzendbrief van 8 juli 2005 betreffende het taalgebruik in de gemeenten. De Franstalige inwoners van de faciliteitengemeenten zullen enkel op eenvoudig verzoek een oproepingsbrief in het Frans ontvangen.

Naast de elementen die al zijn opgesomd zijn nog een aantal andere nieuwigheden opgenomen in het voorontwerp van decreet:

- De stemlokalen blijven één uur langer open. Waar manueel (met potlood en papier) gestemd wordt, kan men stemmen van 8u tot 14u. In gemeenten waar elektronisch (met de computer) gestemd wordt, kan men van 8u tot 16u zijn stem uitbrengen. Daarmee wordt beoogd dat de wachttijden voor de burgers bij het uitbrengen van hun stem beperkt zouden blijven, nu ten opzichte van de vorige verkiezingen in 2000 meer kiezers in de mogelijkheid zijn om te kiezen. Het aantal kiezers in Vlaanderen neemt toe door verschillende factoren:
 - groei van de bevolking;
 - ontgroening van de bevolking (meer inwoners op kiesgerechtigde leeftijd);
 - naast de EU-burgers kunnen ook de inwoners die niet behoren tot een van de landen van de Europese unie, zich laten registreren;
- Volmachten kunnen aan iedere andere gemeenteraadskiezer worden gegeven. Nu is dit beperkt tot de echtgenoot of de verwant tot en met 3de graad (ooms en tantes). Elke kiezer kan wel maar één volmacht krijgen;

- Op de stembrief zal op de verschillende lijsten ook het volgnummer van de kandidaat worden vermeld. Op die manier vindt de kiezer de kandidaat van zijn/haar keuze gemakkelijker terug;
- Bij manuele stemming komt het stemvakje (plaats waar men het bolletje kleurt) na het volgnummer van de kandidaat, maar vóór de naam in plaats van na de naam. Dit moet de leesbaarheid bevorderen en eventuele kansen op vergissingen beperken bij het uitbrengen van de stem. Bij de elektronische stemming is er geen stemvakje (bolletje) meer, maar enkel het volgnummer van de kandidaat en de naam. Als een kiezer het volgnummer bij de naam van de kandidaat met de lichtpen aanraakt, verkleurt de naam van de kandidaat waarop de stem wordt uitgebracht. Deze wijziging is ingegeven door technologische motieven. Zij houdt verband met de beperkt beschikbare plaats op de schermen, nu geopteerd werd voor het aanbrengen van een volgnummer van de verschillende kandidaten op de lijsten. Er werd een oplossing gezocht waarbij de kiezer tegelijkertijd duidelijker overzicht krijgt van de kandidaat of de kandidaten waarvoor hij stemt;
- Bij de kandidaatstelling wordt de akte van bewilliging afgeschaft. Dit is het document waarin kandidaten zich onder meer akkoord verklaren met de wetgeving op de verkiezingsuitgaven en een getuige (bij het hoofdstembureau) konden opgeven. Nu komt dit allemaal op de voordrachtsakte (die al bestaat), die door alle kandidaten van de lijst wordt ondertekend. Per kandidaat valt er dus één document weg;
- Het maximum aantal toegelaten letters en tekens voor de lijstnaam wordt opgetrokken van 6 tot 18 karakters. Hiermee houden we rekening met de politieke realiteit van kartellijsten.
- Er worden voortaan gewestelijke lijstnummers toegekend aan elke politieke partij die minstens drie gekozenen heeft in het Vlaams Parlement;
- Een nieuw op te richten administratief rechtscollege beslecht de verkiezingsgeschillen. Vroeger was dit een taak van de bestendige deputatie. Voordeel van een administratief rechtscollege is dat het een politiek neutraal orgaan is. Een politiek orgaan moet niet oordelen over verkiezingsklachten van kandidaat-raadsleden. Dit rechtscollege wordt provinciaal georganiseerd en wordt samengesteld uit drie deskundigen in bestuursrecht en drie plaatsvervangers.

1.2. Praktische organisatie van de verkiezingen voor gemeente- en provincieraden in oktober 2006

1.2.1. Status quo voor het geautomatiseerd stemmen

Ten gevolge van het Lambermontakkoord valt de praktische organisatie van de verkiezingen voor het eerst onder de verantwoordelijkheid van de gewesten. Dit plaatst mij, mijn kabinet en mijn administratie voor een heel bijzondere uitdaging.

Op 8 oktober 2006 hebben eigenlijk vier verschillende soorten van verkiezingen plaats, in het bijzonder voor:

- 308 gemeenteraden;
- 5 provincieraden;
- 9 districtsraden te Antwerpen;
- 7 OCMW-raden (rechtstreeks te verkiezen in Vlaamse Randgemeenten en Voeren).

In deze gemeenten worden ook de schepenen en de leden van het vast bureau van het OCMW rechtstreeks verkozen.

Voor de organisatie moet een onderscheid gemaakt worden tussen stemmen met papieren stembrieven en de geautomatiseerde stemverrichtingen. Vlaanderen heeft een hoge graad van automatisering: 49% van de Vlaamse kiezers stemt geautomatiseerd.

Stemmen op papier

- 165 van de 308 gemeenten stemmen op papier;
- 2,325 miljoen van de 4,561 miljoen kiezers stemt op papier (51%).

geautomatiseerd stemmen

- 143 van de 308 gemeenten stemmen geautomatiseerd (46%);
- 2,2 miljoen van de 4,561 miljoen kiezers stemt geautomatiseerd (49%).

Deze situatie wordt niet gewijzigd voor de verkiezingen van 8 oktober 2006. De vorige Vlaamse Regering besliste op 28 februari 2003 wel principieel om het geautomatiseerd stemmen verder te veralgemenen. Maar dat kan enkel op een verantwoorde wijze gebeuren in samenwerking met de federale overheid: de stemapparatuur moet immers gebruikt kunnen worden voor alle in België georganiseerde verkiezingen. Budgettair kunnen de kosten dan ook worden verdeeld tussen de overheden. Dat is belangrijk, gelet op de omvang ervan. De tijd ontbrak echter om voor de verkiezingen van 2006 de automatisering uit te breiden op basis van een overeenkomst met de federale overheid.

Op 14 juli 2005 heb ik, samen met de andere gewesten, wel een samenwerkingsakkoord ondertekend voor het verdere gebruik van de stemsystemen die momenteel gehanteerd worden in de gemeenten waar de kiesverrichtingen geautomatiseerd verlopen. Die stemsystemen dateren uit de jaren negentig en zullen na 2008 volledig afgeschreven zijn.

Dat betekent dat na 2008 met een volledig nieuw stelsysteem moet worden gestart ingeval de keuze voor het geautomatiseerd stemmen behouden blijft. Het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2005 met de federale overheid voorziet in de intentie van een verdere samenwerking betreffende het geautomatiseerd stemmen na 2008. Een werkgroep zal de elementen voorstellen die van belang zijn voor het maken van een keuze betreffende nieuwe geautomatiseerde systemen na 2008.

1.2.2. Informatieverstrekking aan burger en bestuur

Bij de organisatie van de verkiezingen wens ik te focussen op doorzichtigheid en burgergerichtheid. Dat zal in de eerste plaats gebeuren door de informatie over de verschillende aspecten van de verkiezingen makkelijk toegankelijk te maken en goed samen te werken met de gemeenten, die belangrijke verantwoordelijkheden opnemen bij de materiële organisatie ter plaatse.

Mijn administratie maakt daarbij gebruik van de moderne communicatiekanalen: alle regelgeving en informatie wordt ter beschikking gesteld via het internet op www.vlaanderenkiest.be en de gebruiker zal de nodige documenten en formulieren rechtstreeks kunnen afdrukken. Zo wordt ook het aantal te drukken formulieren beperkt en de administratie vereenvoudigd.

Om te kunnen antwoorden op de vele vragen die bij de bevolking en de organiserende gemeenten rijzen bij de praktische organisatie, neemt de administratie Binnenlandse Aangelegenheden enkele praktische initiatieven. Zo zal zij op haar webstek een lijst opnemen

met veel gestelde vragen en antwoorden over de verkiezingen. Daarnaast organiseert zij een samenwerkingsverband met de Vlaamse Infolijn voor eerstelijnsvragen van burgers. Meer gespecialiseerde en technische vragen zullen naar de administratie zelf doorgeschakeld worden. Er komt ook een vaste rubriek “verkiezingen 2006” in “BinnenBand”, het tijdschrift van de administratie. Daarin komen telkens de meest actuele onderwerpen in verband met de verkiezingen aan bod.

Voor de informatorische ondersteuning van de verkiezingen, het verwerken, doorsturen en registreren van de resultaten van de verkiezingen, werkt de administratie samen met EDS-Telindus, de informaticapartner van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Binnen die samenwerking is ook een webstek opgezet, waarop de uitslagen van de verkiezingen op 8 oktober 2006 rechtstreeks beschikbaar zullen zijn voor de burger.

1.2.3. Databank mandatarissen

Deze registratie biedt ook de basis voor het aanleggen van een databank bij de administratie van de verkozen raadsleden. Na de installatie van de verkozen raden zal die databank aangevuld worden met de leden van de colleges van burgemeester en schepenen, de burgemeesters en de voorzitters van de gemeenteraden. Dezelfde registratie gebeurt voor de provincies. Al die informatie blijft nadien permanent beschikbaar. Het Gemeentedecreet bepaalt dat de gemeenten elke wijziging aan die gegevens moeten meedelen, zodat de informatie accuraat blijft. Die wijzigingen zullen elektronisch gebeuren, zodat papierwerk wordt vermeden.

1.3. Een vormingsprogramma opzetten voor de nieuwe mandatarissen

Met de verkiezingen van 8 oktober 2006 treden nieuwe raden en uitvoerende colleges aan vanaf begin 2007. Voor een deel zullen zij bestaan uit personen die in het verleden nog geen mandaat hebben opgenomen op het lokale niveau.

Deze bestuursvernieuwing is een ideaal moment om bij te dragen tot de kwaliteitsverbetering van het bestuur. Daarom zal mijn administratie Binnenlandse Aangelegenheden, in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vlaamse Federatie van Gemeentesecretarissen, de Vlaamse Vereniging van OCMW-secretarissen en de Vlaamse Lokale Ontvangers een vormingsproject opzetten voor de recent gekozen mandatarissen, waarin zij kennis kunnen maken met verschillende aspecten van de lokale beleidsvoering. Voor de mandatarissen van de provincies wordt in een apart programma voorzien, dat zal uitgewerkt worden in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Provincies.

Het programma zal de aard hebben van een introductiepakket, zodat het makkelijk toegankelijk is voor elke mandataris. Het zal van start gaan in november 2006, kort na de verkiezingen, en gericht zijn op de gemeenteraadsleden, en in de loop van 2007 uitgebreid worden naar de OCMW-raadsleden en uitvoerende mandatarissen en lokale bestuurders in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het nieuwe Gemeentedecreet maakt een dergelijk programma nog meer evident. Ook voor hen die in het verleden al een lokaal mandaat hebben opgenomen, gaat het zodoende ook om meer dan een opfrissing.

Voor meer gespecialiseerde vorming zal van bij de aanvang verwezen worden naar het programma dat ondersteund wordt door het Vormingscentrum voor Lokale Besturen. Dit

Vormingscentrum functioneert binnen mijn administratie en werkt samen met vertegenwoordigers van de lokale besturen en de provincies.

2. Een moderne regelgeving voor de organisatie en werking van de lokale besturen en de provincies tot stand brengen

2.1. Het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet tot stand brengen

2.1.1. Gemeentedecreet goedgekeurd

Op 6 juli 2005 heeft het Vlaams Parlement zijn goedkeuring gehecht aan het Gemeentedecreet, waardoor de Vlaamse gemeenten thans beschikken over een moderne regelgeving voor hun bestuurlijke organisatie. De Vlaamse Regering heeft het decreet afgekondigd op 15 juli 2005 en het werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 31 augustus 2005.

Dit decreet is zonder meer een mijlpaal voor de bestuurlijke organisatie in Vlaanderen. Het bevat voor de gemeenten de mogelijkheid om zelf invulling te geven aan de gewenste organisatie op lokaal niveau, rekening houdend met de noden en de situatie ter plaatse. Er is ruimte voor maatwerk in de vorm van mogelijkheden tot delegatie, structurering van de organisatie of samenwerking met het OCMW, rekening houdend met de grootte van de gemeente of met de lokale politieke of ambtelijke cultuur.

Een vernieuwd model van ambtelijk en financieel management werd uitgetekend en er komen meer mogelijkheden tot verzelfstandiging, onder controle van de gemeenteraad. Ruime vormen voor participatie scheppen de mogelijkheid voor gemeenten om de burger dichter bij het beleid te betrekken.

Het Vlaams Parlement heeft ook bepaald dat het decreet gefaseerd in werking zal treden. In functie daarvan zal de Vlaamse Regering ook de nodige uitvoeringsbesluiten nemen. Dat zal gebeuren in vier fasen:

- Een reeks artikelen treedt in werking op 1 januari 2006. Het gaat meer in het bijzonder om een aantal algemene bepalingen betreffende de gemeenten, de schrijfwijze van hun namen, de personeelsaangelegenheden en het bestuurlijk toezicht. De administratie bereidt momenteel de uitvoeringsbesluiten voor. Wat de personeelsaangelegenheden betreft, kunnen zij slechts worden genomen na overleg met de vertegenwoordigers van de werknemers en de werkgevers;
- Uiterlijk op 1 juni 2006 zal de Vlaamse Regering de lijst opstellen van het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente, op basis van de bevolkingsaantallen op 1 januari 2006. Er moet daarvoor wel gewacht worden op de publicatie van de bevolkingsaantallen in het Belgisch Staatsblad;
- Veruit de meeste bepalingen van het Gemeentedecreet treden in werking samen met de vernieuwing van de gemeenteraden, dit is op 1 januari 2007. Het gaat om het geheel van de politieke organisatie, de werking van gemeenteraad en college van burgemeester en schepenen, de tucht, de gemeentelijke verzelfstandiging;
- Tot slot zijn er de bepalingen betreffende de planning, de financiële beheers- en beleidscyclus en de externe audit. Deze hervorming is zonder twijfel het meest complex

van het gehele Gemeentedecreet. De uitvoering van deze bepalingen moet dan ook zorgvuldig doordacht en geleidelijk gebeuren. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met een grondige evaluatie van de hervorming die op dit punt al gebeurde voor de OCMW's. In die omstandigheden zal de Vlaamse Regering het tijdspad vaststellen nadat er duidelijkheid is over het kader van het uitvoeringsbesluit, dat zal voorbereid worden in overleg met de vertegenwoordigers van de gemeenten, de secretarissen en de lokale ontvangers. Ook de leveranciers van de informaticasoftware moeten zich degelijk kunnen voorbereiden op een zorgvuldige implementatie. Tot slot is ook een degelijk vormingstraject nodig, dat zal uitgewerkt worden in overleg met mijn administratie.

2.1.2. Provinciedecreet

In aansluiting op het tot stand komen van het Gemeentedecreet hechtte de Vlaamse Regering op 23 september 2005 eveneens haar goedkeuring aan een ontwerp van Provinciedecreet. De Vereniging van Vlaamse Provincies werd nauw betrokken bij de voorbereiding van dit decreet. De adviezen van de Sociaal-economische Raad van Vlaanderen, de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur en de Raad van State werden ingewonnen.

De Vlaamse Regering verhoopt dat het Vlaams Parlement zo vlug mogelijk de behandeling van dit decreet afrondt, zodat de provincies na de verkiezingen van 8 oktober 2006 eveneens kunnen beschikken over een nieuwe organieke regelgeving.

De principes van het Provinciedecreet en de organisatie van de provincies lopen gelijk met deze van de gemeentelijke organisatie. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan een algemene betrachting om de regels die van toepassing zijn op de verschillende overheden zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Gelijke organieke regels en procedures dragen bij tot een vereenvoudiging van het bestuur. Zij zijn ook het meest doorzichtig voor de burger, maar ook voor de raadsleden en ambtenaren. Het laat ook toe gelijke organisatiemodellen, principes en ondersteunende programma's te gebruiken. Deze aanpak stelde de Vlaamse Regering bovendien in de mogelijkheid om de opmerkingen die de Raad van State had gemaakt op het ontwerp van Gemeentedecreet al te verwerken in de corresponderende bepalingen van het ontwerp van Provinciedecreet.

Een bijzonder aandachtspunt in het nieuwe Provinciedecreet is de positie van de gouverneurs, de adjunct-gouverneur van Vlaams-Brabant, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen, die sinds 1 januari 2002 van rechtswege overgedragen zijn naar de Vlaamse overheid.

Ten aanzien van deze functies heeft de Vlaamse Regering gekozen voor de continuïteit. De samenwerking tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse gouverneurs is voortreffelijk; ook de provincies zelf zijn het bij monde van hun vereniging eens om geen wijzigingen aan te brengen aan de specifieke positionering van de gouverneurs.

2.1.3. Toezicht in het Gemeente- en Provinciedecreet

Het administratief toezicht op de gemeenten en de provincies werd tot nu toe geregeld door de decreten van 28 april 1993 en 22 februari 1995. De toezichtregeling werd in het Gemeentedecreet en in het Provinciedecreet geïncorporeerd en conform het regeerakkoord nog verder versoepeld. Die vereenvoudiging gaat gepaard met een versterking van de interne

controle binnen de gemeentelijke organisatie, gekoppeld aan het invoeren van een externe audit.

Het algemeen toezicht is thans de courante procedure voor nagenoeg alle bestuurshandelingen. De toezichthoudende overheid gaat enkel na of een besluit niet strijdig is met het recht of met het algemeen belang waaraan een beperkte definitie werd gegeven: schorsing of vernietiging kan enkel op basis van een afdoende motivering dat de beslissing van het lokale bestuur strijdig is met een ruimer belang dan het gemeentelijke belang. Binnen deze procedure zal de Vlaamse overheid niet meer optreden tegen bestuurshandelingen van gemeenten, die enkel nadelig zijn voor de gemeente zelf.

Meer in het bijzonder werd het toezicht op de personeelsaangelegenheden vereenvoudigd. Het opmaken van een personeelsbehoefteplan is niet langer verplicht voor het indienen van de personeelsformatie of van een wijziging daarvan. Met die vereenvoudiging wordt ook de planlast voor de gemeenten en de provincies verminderd, zoals bepaald in het regeerakkoord. De gemeenten bepalen vrij het aantal en het niveau van de betrekkingen. Zij moeten er wel voor zorgen dat de formatie past in het financieel beleid en het noodzakelijk evenwicht van de financiën. De repercussies van de formatie moeten tot uiting komen in een sluitend meerjarenplan. Als een inschrijving van de volledige weerslag gebeurt, zowel in het budget van het jaar zelf als in het meerjarenplan, is de financiële haalbaarheid vanzelfsprekend al aangetoond. Maar de gemeente kan in de meerjarenplanning ook rekening houden met de concrete invulling van de in de formatie opgenomen betrekkingen, gespreid over meerdere jaren. De gemeenteoverheid moet zich dan nadien wel aan dit schema houden, of het wijzigen.

Het bijzonder goedkeuringstoezicht wordt beperkt tot een zeer klein aantal beslissingen, zoals de oprichting van en het vaststellen van de statuten van autonome gemeentebedrijven en verzelfstandigingen in privaatrechtelijke vorm.

2.2. Een decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's ontwerpen

Tussen de gemeenten en de OCMW's is er een grote samenhang. Voor de burger vormen de gemeentelijke en OCMW-diensten één geheel. De Raad voor Maatschappelijk Welzijn wordt verkozen door de gemeenteraad. De organisatie en de werking van beide lokale besturen zijn gelijklopend.

Het ligt daarom voor de hand om ook de juridische organisatie van de beide lokale besturen maximaal op elkaar af te stemmen en de onderlinge samenwerking te versterken. Het is niet goed dat de burgers en de lokale bestuurders zelf met verschillende regelgevingen geconfronteerd worden naargelang de lokale overheid waar zij zich aanbieden. Gelijke regels en procedures dragen bij tot een vereenvoudiging van het bestuur. Zij zijn het meest doorzichtig voor de burger, maar ook voor de raadsleden en ambtenaren op de verschillende bestuursniveaus.

Met het Gemeentedecreet werden al belangrijke stappen gezet betreffende de samenwerking tussen gemeenten en OCMW's. Vanaf 2007 zullen de leden van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn al verkozen worden op de installatievergadering van de gemeenteraad, zodat de Raad vanaf de start van de lokale bestuursperiode volop zal kunnen werken.

Nog belangrijker is dat de OCMW-voorzitter, na zijn verkiezing door de Raad, volwaardig lid kan worden van het college van burgemeester en schepenen. Vanaf 2013 wordt dat een verplichting, maar de Vlaamse Regering verhoopt dat vanuit de meeste gemeenten al vanaf de vernieuwing van de gemeenteraden in 2007 van deze mogelijkheid tot beleidsafstemming gebruik zullen maken. De aanwezigheid van de OCMW-voorzitter in de gemeenteraad bevordert de coördinatie van het beleid tussen beide lokale besturen en zorgt minstens voor een stroomlijning van de politieke besluitvorming.

Op het administratief-organisatorische vlak bevat het Gemeentedecreet duidelijke kansen voor een verhoogde samenwerking met het OCMW, zoals de mogelijkheid om ondersteunende diensten gemeenschappelijk te organiseren. Het gaat dan meer bepaald om bijvoorbeeld personeelsmanagement, financiën, logistiek of het gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur. Deze samenwerking kan gebeuren op basis van afspraken, te maken in het kader van een beheersovereenkomst tussen beide besturen.

Het wordt binnen een dergelijke beheersovereenkomst ook mogelijk voor de besturen die dat wensen, om te werken met gemeenschappelijke personeelsleden voor gemeente en OCMW, waaronder ook de topambtenaren. Vooral in kleinere besturen kan dit leiden tot een grote efficiëntiewinst en kostenbeheersing. De inzet van dit personeel kan erdoor beter afgestemd worden op de noden van het ogenblik, eerder dan op de verdeling van uren tussen beide besturen waarvoor het personeelslid werkt.

Tot slot bevat het Gemeentedecreet bepalingen betreffende het overleg tussen het OCMW en de gemeente, wanneer beslissingen een weerslag hebben op de budgetten of het beheer van het OCMW.

Nu het Gemeentedecreet een feit is, kan werk worden gemaakt van een decreet dat de bestuurlijke organisatie van het OCMW regelt volgens gelijke principes als deze, opgenomen in het Gemeentedecreet: de organisatie en de werking van de raad, het vast bureau, de organisatie van de diensten, het personeel, de financiën, het toezicht.

In samenhang met de samenstelling van het college van burgemeester en schepenen zal daarbij ook uitvoering gegeven worden aan de mogelijkheid dat de OCMW-raden maximaal twee ondervoorzitters aan het OCMW kunnen toevoegen, op voorwaarde dat dit gepaard gaat met een evenredige vermindering van het aantal schepenen, zoals thans voorzien in het Gemeentedecreet. Het Gemeentedecreet bepaalt terzake enkel nog een maximum, behalve in de gemeenten waar de schepenen rechtstreeks verkozen worden ter gelegenheid van de gemeenteraadsverkiezingen.

Ik wens de voorbereiding van het decreet betreffende de bestuurlijke organisatie van de OCMW's in 2006 af te ronden en het ter bespreking aan het Vlaams Parlement voor te leggen.

2.3. Het decreet van 6 juli 2001 op de intergemeentelijke samenwerking evalueren

Het decreet van 6 juli 2001 op de intergemeentelijke samenwerking biedt de gemeenten nieuwe mogelijkheden om onderling samen te werken. Het voorziet in een menusysteem met keuzemogelijkheden voor de gemeenten en beoogt een versterkte inbreng van de gemeenten bij de opgerichte samenwerkingsverbanden.

In mijn beleidsnota heb ik een ernstige evaluatie van het decreet in het vooruitzicht gesteld na het tot stand komen van het gemeente- en provinciedecreet. Ik stelde ook dat in functie van de evaluatie, desgewenst partiële aanpassingen konden gebeuren om de toepassing van de aangenomen principes te verbeteren. Mijn administratie heeft in dat verband de bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in kaart gebracht en eveneens een algemene bevraging georganiseerd naar de bevindingen van de betrokken actoren betreffende de concretisering van de doelstellingen van het decreet en de wijze waarop de verschillende aspecten van de georganiseerde samenwerking worden toegepast.

Na bundeling en beoordeling van de reacties, zal ik deze evaluatie aan de Commissie van het Vlaams Parlement ter bespreking voorleggen. Het evaluatiedocument kan eventueel leiden tot aanpassingen aan het decreet met het oog op een mogelijke verbetering van de organisatie van de intergemeentelijke samenwerking in Vlaanderen.

2.4. De uitvoering van het decreet op de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten op het spoor zetten

2.4.1. De nieuwe regelgeving in de praktijk omzetten

Met het decreet van 7 mei 2004 heeft het Vlaams Parlement de regelgeving op de organisatie en de werking van de erkende erediensten gemoderniseerd. De vroegere wetgeving dateerde nog van in de negentiende eeuw (Keizerlijk Decreet van 30 december 1809 en Koninklijk Besluit van 16 augustus 1824).

Via twee omzendbrieven heb ik de toepassing van het decreet toegelicht om de vernieuwing voor de bestuursverantwoordelijken van de erediensten te begeleiden: een omzendbrief gericht op de erediensten georganiseerd op gemeentelijk niveau en een aanschrijving voor de erediensten georganiseerd op provinciaal niveau.

Mijn administratie heeft de introductie van de nieuwe regelgeving ook ter plaatse begeleid. Na het verschijnen van het decreet werden op verschillende plaatsen in Vlaanderen toelichtingen gegeven met ondersteuning van het Vormingscentrum voor de lokale besturen. Het besluit met de erkenningcriteria werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 september 2005. Mijn administratie zal de tekst van het decreet, het uitvoeringsbesluit en de omzendbrieven bundelen in een brochure die aan de lokale besturen en aan de bestuurders van de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschappen ter beschikking wordt gesteld.

De informatie is vanzelfsprekend eveneens beschikbaar op de webstek van de administratie. Toepassingsproblemen, onder de vorm van vragen en antwoorden (Frequently Asked Questions), zullen daar eveneens gepubliceerd worden.

2.4.2. Vaststelling van de erkenningcriteria van de plaatselijke gemeenschappen

Intussen is de nieuwe regelgeving sinds 1 maart 2005 van kracht voor de lokale kerk- of geloofsgemeenschappen. De organen zijn samengesteld, de nieuwe kerkraden zijn opgericht en de centrale besturen zijn samengesteld. Voor de zes erkende erediensten gaat het om meer dan 1900 plaatselijke gemeenschappen in Vlaanderen.

In uitvoering van het decreet is de Vlaamse overheid bevoegd om nieuwe plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschappen te erkennen. De erkenningcriteria zullen op zeer korte termijn duidelijk vast liggen, na de publicatie van het besluit dat de Vlaamse Regering nam op 30 september 2005 zoals hierboven vermeld.

De Vlaamse Regering hecht een bijzonder belang aan deze erkenningsprocedure. Een erkenning van een plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap biedt voor de gemeenten en de provincies een formele basis voor onderling overleg tussen de burgerlijke overheid en de eredienstinstelling. Voor de lokale besturen en de provincies is dit een belangrijk gegeven. Overleg en samenspraak zijn belangrijke elementen voor de lokale samenlevingsopbouw, die in haar geheel onder de verantwoordelijkheid valt van de burgerlijke overheid.

Het hoofdcriterium bij de beoordeling van een aanvraag tot erkenning is de maatschappelijke relevantie van een plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap. Die moet vooral blijken uit de wijze waarop de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap zich inschakelt in de lokale gemeenschap van de gemeente waartoe zij behoort. Beoordelingselementen daarvan zijn onder meer het gebruik van het Nederlands in haar werking en haar contacten met gelovigen en derden, uitgezonderd wat de door de liturgie voorgeschreven bepalingen betreft en haar contacten met de bestuurlijke overheid van de gemeente(n) van haar gebiedsomschrijving.

Om die reden worden de betrokken gemeenten en provincies ook ingeschakeld in de erkenningprocedure via de adviesverlening. Door hun positionering ter plaatse zijn zij het best geplaatst om een advies te verstrekken over de verschillende elementen uit de erkenningaanvraag. Anderzijds schept een erkenning ook rechten en verplichtingen voor beide partijen en kan elke bijkomende erkenning voor de betrokken gemeente of provincie ook aanvullende uitgaven tot gevolg hebben.

De kerk- of geloofsgemeenschap die erkend wil worden zal zich er ook toe moeten engageren de wetgeving betreffende het gebruik van de talen in bestuurszaken correct toe te passen. Van de huidige en toekomstige geestelijke bedienaars wordt daarnaast verwacht dat zij voldoen aan de inburgeringsplicht die desgevallend op hen van toepassing is als gevolg van het Inburgeringsdecreet.

Tot slot vereist de Vlaamse Regering bij elke erkenning ook uitdrukkelijk dat de lokale kerk- of geloofsgemeenschap handelt met respect voor de basiswaarden van onze samenleving, zoals die opgenomen zijn in de Grondwet, het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Daartoe worden er uitdrukkelijk waarborgen opgenomen in de erkenningcriteria.

De criteria zijn tegelijkertijd voldoende ruim om respect op te brengen voor de specificiteit van elke erkende eredienst, maar vragen evenzeer respect voor de algemene grondwaarden van de samenleving waar zij deel van uitmaken. De verantwoordelijken van de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschappen en de indieners van de aanvragen zullen zelf aangeven welke initiatieven zij daartoe zullen nemen. Dit doet vanzelfsprekend geen afbreuk aan de aspecten die verband houden met de uitoefening van de eredienst zelf.

Als gevolg van het samenwerkingsakkoord van 27 mei 2004 tussen de federale overheid en de gewesten, wordt elke aanvraag ook voor advies voorgelegd aan de federale overheid. Indien dit advies negatief is op basis van elementen die de veiligheid van de Staat of de openbare orde aanbelangen wordt de erkenningprocedure opgeschort.

Er wordt ook uitdrukkelijk gestipuleerd dat de Vlaamse Regering de erkenning kan intrekken als de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap niet meer voldoet aan één of meerdere erkenningvoorwaarden.

Het valt te verwachten dat nieuwe erkenningaanvragen vooral betrekking zullen hebben op de protestantse en Islamitische eredienst. De behandeling zal verlopen op basis van het principe van de geleidelijkheid en binnen de budgettaire ruimte van de begroting.

2.4.3. Ontwikkeling financieel instrumentarium

Het decreet bepaalt ook dat nieuwe financiële beleidsinstrumenten voor de erkende plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschappen van toepassing worden tegen 1 januari 2007. Mijn administratie heeft daartoe de nodige voorbereidingen opgestart, zodat een uitvoeringsbesluit in de loop van 2006 aan de Vlaamse Regering zal kunnen worden voorgelegd.

2.5. Het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging verder uitvoeren

Met het decreet van 16 januari 2004 werd een nieuwe regelgeving op de begraafplaatsen en de lijkbezorging ingesteld. Een uitvoeringsbesluit werd genomen over de inrichting en het beheer van de begraafplaatsen.

De voorbereidingsprocedure met betrekking tot een besluit van de Vlaamse Regering dat de voorwaarden bepaalt waaraan doodskisten en lijkwaden moeten voldoen, is afgerond. Gelet op de technische specificaties die terzake in acht genomen moeten worden, moest het ontwerp dat mijn administratie heeft voorbereid, vooraf voorgelegd worden aan de Europese Commissie. Dit advies is intussen bekomen, zodat het besluit op korte termijn aan de Vlaamse Regering kan worden voorgelegd.

Ter gelegenheid van de toepassing van de nieuwe regelgeving, werden wel enkele problemen vastgesteld. Ik zal daarom aan de Vlaamse Regering beperkte wijzigingen voorstellen. Onder meer wens ik het strikte verbod tot opgraving gedurende de eerste tien jaar na de begraafing op te heffen, gelet op allerhande moeilijkheden in de praktijk.

Bij het verbod tot opgraving gedurende de eerste tien jaar werden o.a. de volgende moeilijkheden vastgesteld:

- een persoon heeft in zijn laatste wilsbeschikking voor crematie gekozen of zijn nabestaanden wensen dit na zijn overlijden. Als gevolg van een gerechtelijk onderzoek betreffende de doodsoorzaak kan hij niet onmiddellijk gecremeerd worden en wordt hij begraven. Pas na een periode van bijvoorbeeld drie maanden geeft de gerechtelijke overheid zijn stoffelijk overschot vrij om het te laten cremen. Door het verbod van opgraving gedurende de eerste tien jaar moet er nog negen jaar en negen maanden gewacht worden vooraleer er tot de crematie kan overgegaan worden;
- artikel 19, § 2, van het decreet voorziet in de mogelijkheid van crematie van iemand die eerst is begraven. Door het verbod van opgraving gedurende de eerste tien jaar moet er tien jaar verstreken zijn om het stoffelijk overschot te kunnen laten cremen;
- wanneer een oude begraafplaats gesloten wordt, wordt krachtens artikel 5, § 2, van het decreet een perceel van dezelfde grootte als het geconcedeerde op de nieuwe begraafplaats voorbehouden als een aanvraag tot overbrenging wordt ingediend. Men kan echter maar

de stoffelijke overschotten begraven in de concessie naar de nieuwe begraafplaats overbrengen indien tien jaar is verstreken na de laatste bijzetting. Ondertussen zal de oude begraafplaats gesloten zijn.

Daarnaast zorgt het verbod van opgraving gedurende de eerste tien jaar ook voor emotionele problemen. Dit kan het beste met het volgende voorbeeld geïllustreerd worden. De nabestaanden van de overledene wonen ver van de plaats waar hij begraven is. Door dit verbod moet er tien jaar gewacht worden vooraleer tot een mogelijke opgraving kan worden overgegaan met het doel de stoffelijke resten dicht bij de woonplaats van de nabestaanden te herbegraven.

3. Werken aan meer juridische mogelijkheden voor de gemeenten

3.1. Vermindering van de planlasten en administratieve procedures

3.1.1. Een teveel aan planlastverplichtingen

Voor het parlementaire reces heeft de Commissie Binnenlandse Aangelegenheden, onder meer via hoorzittingen, al uitvoerig aandacht besteed aan de resolutie betreffende het verminderen van de planlasten. Terecht vragen de indieners aan de Vlaamse Regering om initiatieven te nemen om de informatie-, controle- en rapporteringsverplichtingen voor de lokale besturen te vereenvoudigen en te verminderen.

De Vlaamse Regering ondersteunt dit opzet. In het regeerakkoord heeft zij initiatieven aangekondigd, vertrekkende van de vaststelling dat de regelgeving en procedures die vanuit de verschillende sectorale beleidsmateries op de lokale besturen van toepassing zijn, te weinig op elkaar afgestemd zijn. Dit leidt tot overdreven lasten en verplichtingen voor de gemeenten en provincies bij het bekomen van middelen ter ondersteuning van het beleid, onder meer via convenants.

De brede waaier van afzonderlijke subsidiestromen vanuit de Vlaamse overheid naar de lokale besturen heeft geleid tot een grote diversiteit aan subsidieregelingen met telkens eigen accenten en eigen procedures. Het gaat onder meer over de timing van de planningsverplichtingen, de inhoud van de planning en de procedurele afwikkeling van de subsidiëring.

Ondanks het feit dat deze subsidieregelingen veelal wel een interne logica hebben, is de diversiteit de oorzaak van een aantal problemen:

- ze staat de effectieve inzet van het instrument subsidie in de weg;
- ze verzwaart de werklust;
- er is een gebrek aan transparantie van procedures en criteria;
- ze verhindert de gemeenten om een integraal lokaal beleid te voeren.

3.1.2. Actieplan ter verlichting van de planlasten voor de besturen

Kort na het beëindigen van de hoorzittingen in de commissie, heb ik aan de Vlaamse Regering een concreet actieplan voorgesteld dat moet leiden tot een verlichting van de planlast voor steden, gemeenten, OCMW's en provincies. Samen met de minister-president en met de Vlaamse minister van Bestuurszaken, die binnen de regering bevoegd is voor de administratieve vereenvoudiging, is een werkgroep opgestart die de verschillende rapporteringsverplichtingen zal doorlichten. Aan het Instituut voor de Overheid van de K.U.Leuven is een onderzoeksopdracht toegewezen om de werkzaamheden in goede banen te leiden en een concreet voorstel uit te werken. Ook de vertegenwoordigers van de gemeenten en de provincies worden er via hun verenigingen bij betrokken. De werkzaamheden moeten leiden tot een kaderregeling waarbij de lokale besturen een grote beleidsruimte zullen krijgen. De rapporteringslasten moeten verminderen, terwijl toch de garantie behouden kan blijven op het bewaken van de doelstellingen, die beoogd worden wanneer subsidies worden verstrekt.

3.1.3. Onderzoek naar planlasten

De eerste fase, namelijk de inventarisering en het zicht krijgen op de concrete planlasten waarmee gemeenten en provincies geconfronteerd worden, is ondertussen al afgerond. Elke Vlaamse minister heeft voor zijn/haar beleidsdomein een overzicht gegeven van alle rapporteringverplichtingen van de lokale besturen.

Momenteel wordt, in overleg met de werkgroep, op een wetenschappelijk onderbouwde wijze de doelmatigheid van de diverse plannen onderzocht. Het universitaire onderzoeksteam zal de verschillende planlasten evalueren, niet zozeer op hun opportuniteit, maar in de eerste plaats op de doelmatige aanwending in de gemeenten en provincies. Onder meer volgende aspecten komen daarbij aan bod:

- de mate waarin de plannen effectief zijn als sturingsinstrument vanuit de Vlaamse overheid;
- het concrete gebruik van de informatie die de lokale en provinciale besturen aanleveren;
- de mate waarin deze plannen voor de gemeenten en provincies bijdragen tot de uitstippeling van het beleid ter plaatse.

Planningsverplichtingen die niet leiden tot concrete beleidseffecten moeten in principe opgeheven worden.

3.1.4. Planlastdecreten

De Vlaamse Regering wenst dat dit onderzoek in 2006 tot concrete beleidsmaatregelen zal leiden. Dit zal niet alleen de planningsverplichtingen van de gemeenten en provincies verminderen, maar tevens bijdragen tot de administratieve vereenvoudiging en de beperking van de Vlaamse regelgeving.

Dat kan door via decreet een kader te creëren, waaraan de Vlaamse Regering zich moet houden bij het subsidiëringbeleid naar de lokale besturen en de provincies.

Op basis van het onderzoek wil de Vlaamse Regering twee nieuwe "planlastdecreten" aan het Vlaams Parlement voorleggen.

- de doelmatigheids- en opportuniteitsanalyse moet uitmonden in een decreet tot afschaffing van bepaalde planningsverplichtingen. Dat "schrappdecreet" past in het Vlaamse streven naar wetsmatiging en administratieve vereenvoudiging, naar betere en eenvoudiger regels en moet in werking treden op 1 januari 2007, begin van de lokale bestuursperiode;

- een tweede “kaderdecreet” moet de overblijvende plannen en rapporteringen vanuit gemeenten, provincies en OCMW’s standaardiseren en eenvoudiger en meer uniforme procedures met betrekking tot subsidieaanvragen vastleggen.

3.1.5. Inpassing van het initiatief in de filosofie van het Gemeentedecreet

Een dergelijk “kaderdecreet” sluit perfect aan bij de keuzes die via het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet zijn gemaakt betreffende het werken aan een strategisch planningsproces, in een meerjarig perspectief.

In de toekomst zal niet langer de begroting centraal staan in de beleidscyclus. Aan de basis van die cyclus komt de meerjarenplanning, die de beleidsopties van het bestuur bevat en die slaat op de hele bestuursperiode. Het aantredende bestuur maakt die op tijdens het eerste werkjaar na de verkiezingen.

De strategische meerjarenplanning bevat de politieke keuzes en het beleid dat het aantredende bestuur wil realiseren gedurende de lokale bestuursperiode. Het bestaat uit een strategische nota met de beleidsopties voor de verschillende deelsectoren. Het is bijgevolg niet langer in de eerste plaats een financieel document. Het bevat wel de financiële nota waarin de financiële consequenties van die beleidsopties worden weergegeven. Deze meerjarenplanning wordt jaarlijks uitgewerkt in het budget. Dat omvat een beleidsnota en een financiële nota en concretiseert de beleidsdoelstellingen en de financiële vertaling voor het desbetreffende jaar.

Op termijn zou ook de controle vanuit Vlaanderen op de verplichtingen in de beleidssectoren moeten gestroomlijnd worden en teruggebracht tot één single audit betreffende het doelmatig gebruik van de verschillende sectorale subsidies voor cultuur, jeugd, milieu, wegen ...

Het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet bevatten bijgevolg de basis om tot een geïntegreerde beleidsplanning te komen en het toekomstige (kader)decreet met betrekking tot de verschillende sectorale subsidies zal in het verlengde daarvan liggen. De lokale besturen krijgen meer beleidsruimte en de rapporteringlasten met betrekking tot de sectorale subsidies worden verminderd, terwijl toch de garantie behouden blijft op het bewaken van de beoogde doelstellingen.

3.1.6. Driedelige doelstelling: deregulering, lokaal maatwerk en vermindering administratieve werklast

De doelstelling van dit actieplan is uiteindelijk driedelig. Ten eerste past dit in het permanente streven van de Vlaamse Regering naar “deregulering”: meer doen met minder, maar efficiënte regels.

Vervolgens sluit dit aan bij het respect van de Vlaamse Regering voor de lokale autonomie en bij het loyale streven om dit te verhogen door meer lokaal maatwerk toe te laten. Ik verwijs naar de filosofie in het Vlaamse regeerakkoord: ‘vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen’ en naar mijn intentie om de administratie Binnenlandse Aangelegenheden ten volle haar rol als coach van de lokale besturen te laten spelen.

Tenslotte zal dit leiden tot een kostenbesparing en een vermindering van de (administratieve) werklast, zowel voor de lokale besturen als voor de Vlaamse administraties.

3.2. Administratieve sancties en bestrijding van overlast

Het regeerakkoord bevat ook de intentie om de gemeenten meer mogelijkheden te geven in de bestrijding van overlastfenomenen via het instrument van de administratieve sancties. Uit onderzoek blijkt dat overlast een belangrijke bron is van maatschappelijke wrevel en verzuring. De lokale overheden zijn bij uitstek goed geplaatst om het belang en de omvang ervan te kunnen inschatten en te beoordelen.

Mijn administratie Binnenlandse Aangelegenheden heeft ter ondersteuning van de gemeenten bijzondere inspanningen geleverd door middel van het voorbereiden van modelreglementen, tot stand gekomen in een bijzondere werkgroep. Het resultaat is sinds de maand juli 2005 beschikbaar gesteld op de webstek van de administratie. Een brede waaier aan modelteksten is beschikbaar betreffende de diverse aspecten van de openbare rust, de openbare veiligheid en de vlotte doorgang op de publieke plaatsen.

Overlastfenomenen kunnen echter maar efficiënt worden bestreden als de lokale bestuurders daartoe over de nodige juridische instrumenten beschikken. Het leggen van meer verantwoordelijkheden bij de gemeenten sluit niet alleen aan op het subsidiariteitsprincipe, zoals bepaald in het Vlaams regeerakkoord, maar past evenzeer in het algemeen regeringsbeleid betreffende administratieve vereenvoudiging en beperking van de regelgeving.

Dit betekent dat de lokale overheden meer bevoegdheden moeten krijgen om terzake een beleid uit te bouwen, aangepast aan de specifieke situatie in elk bestuur en op maat van de gemeenten zelf. Belangrijke hefboomen voor dit beleid liggen in het creëren van de mogelijkheden voor de gemeenten om effectief en op korte termijn te kunnen optreden in gevallen van overlastfenomenen.

Naast de Vlaamse Regering is ook de federale overheid hierbij betrokken partij. Zij heeft terzake al belangrijke beleidsmaatregelen genomen, onder meer via de aanpassing van artikel 119 bis van de Nieuwe Gemeentewet. Ten gevolge van een wijziging van dit artikel bij de wet van 17 juni 2004, beschikken de gemeenten vandaag over meer mogelijkheden om overlastfenomenen met administratieve geldboetes tegen te gaan dan vroeger het geval was. Zo kunnen, behalve de politie, ook andere gemeentelijke ambtenaren vaststellingen doen en is een aantal overtredingen uit het strafwetboek gelicht zodat zij nu via de administratieve sanctie kunnen beboet worden.

Wat de Vlaamse regelgeving betreft, heb ik binnen de Vlaamse Regering met mijn collega-ministers afgesproken dat er een inventaris wordt opgemaakt van alle strafbepalingen die opgenomen zijn in Vlaamse regelgeving. Voor elke bepaling zal onderzocht worden wat de opportuniteit ervan is. In een volgende stap wordt nagegaan of die strafbepaling kan overgedragen worden naar de gemeenten. Bij dit onderzoek zal ik ook het advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten inwinnen. Dit alles wordt dan in regelgeving omgezet. Ik plan dat tegen eind 2006 dit hele proces zal afgerond zijn.

4. Een goed financieel draagvlak creëren voor het lokale bestuur

4.1. Goede afspraken betreffende de lokale financiën, het Gemeente- en Provinciefonds

Ook in het laatste jaar van hun bestuursperiode blijft de zorg voor gezonde financiën voor de lokale besturen en de provincies een permanent aandachtspunt.

De Vlaamse Regering heeft belangrijke maatregelen genomen om de lokale financiën te ondersteunen. De bij decreet vastgestelde vaste jaarlijkse groeivoet van 3,5% van het Gemeente- en het Stedenfonds blijft vanzelfsprekend gehandhaafd voor de volledige legislatuur. Dit is een belangrijke zekerheid voor het beleid, zowel voor de Vlaamse overheid als voor de steden en de gemeenten. Dit is goed voor de meerjarige planning en voor het thesauriebeleid. In absolute cijfers betekent het dat voor het Gemeentefonds een bedrag van 1.706.763.000 euro op de Vlaamse begroting van 2006 werd ingeschreven. In 2007 wordt dat een bedrag van 1.766.500.000 euro. Voor het Stedenfonds zal in de Vlaamse begroting 2006 een bedrag van 111.251.000 euro ingeschreven worden.

In de toekomst krijgt ook het Provinciefonds dezelfde groeivoet. Dat is overeengekomen in het regeerakkoord, maar gaat nog niet in in 2006. De Vlaamse Regering zal, in functie van de budgettaire mogelijkheden, beslissen over het ogenblik waarop de gelijkschakeling van de groeivoeten van Gemeentefonds en Provinciefonds kan ingaan. Het Provinciefonds groeit in 2006 met 2,52% tot een bedrag van 77.811.000 euro.

Toch is de zorg voor een gezonde financiële toestand, of zelfs ruimer een gezonde toestand van het dienstverleningsvermogen, in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van elke gemeente en elke provincie zelf. Binnen de grenzen van het recht bepalen zij het beleid ter plaatse en de initiatieven die worden genomen. Deze visie op de opbouw van het overheidsbestuur werd recent nog uitdrukkelijk in het Gemeentedecreet ingeschreven. De missie van de gemeenten vertrekt van het beginsel van de subsidiariteit.

Vanzelfsprekend zal de Vlaamse Regering, zoals in het verleden, verder de ontwikkelingen opvolgen en de lokale besluitvorming beïnvloeden. Waar nuttig en nodig zal zij adviezen en ondersteuning geven, zoals recent nog gebeurde in verband met de betrokkenheid van de gemeenten in de energiesector. Maar zij zal de gemeenten terzake geen verplichtingen opleggen. De lokale bestuurders zijn zelf bevoegd om de aangewezen beslissingen te nemen.

4.2. Zorgen voor eigentijdse financiële beleidsinstrumenten voor gemeenten, OCMW's en provincies

De hervormingen in de strategische en financiële beleidscyclus behoren ongetwijfeld tot de ingrijpendste vernieuwingen die via het Gemeentedecreet worden doorgevoerd. Zij plaatsen zowel de gemeenten als de Vlaamse overheid voor belangrijke nieuwe uitdagingen.

In tegenstelling tot de regeling die vandaag geldt, zal in de toekomst de meerjarenplanning, en niet langer de begroting centraal staan in de financiële cyclus. De meerjarenplanning heeft betrekking op de gehele gemeentelijke bestuursperiode en wordt door het aantredend gemeentebestuur opgemaakt voor het einde van het eerste jaar dat volgt op de

gemeenteraadsverkiezingen en vooraleer de raad beslist over het budget van het volgende jaar. Op die wijze wordt het strategisch beleid - waar de nieuwe bewindsploeg voor staat - in kaart gebracht. De strategische nota van het meerjarenplan bevat de beleidsdoelstellingen en de beleidsopties van het bestuur voor de gehele bestuursperiode. In de financiële nota worden de financiële consequenties van die beleidsopties weergegeven. Deze meerjarenplanning wordt jaarlijks uitgewerkt in het budget, dat bestaat uit een beleidsnota en een financiële nota.

Het uitwerken en toepassen van deze vernieuwing is een complexe aangelegenheid, die een langere voorbereidingstijd vraagt en die moet uitgewerkt worden in nauwe samenspraak met de gemeenten zelf. Tegelijkertijd moet in een goede informaticatechnische ondersteuning worden voorzien. Dit is een werk dat enkele jaren in beslag kan nemen en waarvan de resultaten geleidelijk in uitvoering zullen gesteld worden.

Een belangrijke doelstelling is dat de lokale bestuurders niet alleen over betere, modernere en soepel hanteerbare technieken kunnen beschikken, maar dat ook betere en transparante beleidsinformatie ter beschikking komt, niet alleen van het college van burgemeester en schepenen en de administratie, maar evenzeer van de gemeenteraadsleden, de mandatarissen die de burger vertegenwoordigen. Daarnaast is voor Vlaanderen de tijdige en correcte informatie noodzakelijk ter ondersteuning van het beleid en om te voldoen aan de internationale normen en verplichtingen.

Het registratiesysteem (boekhouding) moet transparante beleids- en bestuursinformatie aanleveren, maar meteen ook de mogelijkheden van een beheersinstrument bevatten voor een efficiënt dagelijks bestuur van de overheidsorganisatie.

Belangrijk is dat een zo uniform mogelijk stelsel voor eigentijdse financiële beleidsinstrumenten tot stand komt voor zowel gemeenten, OCMW's als provincies. Transparantie voor de burger en zijn mandataris, beheersinformatie voor de bestuurder en vereenvoudiging van de planlast en rapportering moeten de uitgangspunten zijn van de vernieuwing.

Ten laatste in 2006 wordt de concrete uitwerking van het stelsel opgestart in overleg tussen mijn kabinet en administratie en vertegenwoordigers van de gemeenten, de OCMW's en de provincies. Andere deskundigen worden daarbij betrokken. Ik zal daartoe een of meer werkgroepen vormen. Op deze wijze kan de noodzakelijke goede communicatie en sensibilisatie van alle betrokkenen tot stand komen. Het is immers essentieel dat de besluiten die uitvoering moeten geven aan de principes die in het decreet zijn vastgelegd, goed doordacht zijn, in overleg met allen die later betrokken zullen zijn bij de implementatie in de lokale besturen.

In functie van de vordering van de werkzaamheden van de werkgroepen, zal in 2006 ook worden gestart met een brede informatie van alle lokale besturen.

4.3. Duidelijkheid betreffende de positionering en de inzet van de gewestelijke ontvangers

De jongste jaren was er, ten gevolge van de voorbereiding van het Gemeentedecreet, enige onduidelijkheid ontstaan betreffende de toekomst van de gewestelijke ontvangers. Daaraan komt thans een einde: het Gemeentedecreet bepaalt dat het ambt van financieel beheerder in de kleinere gemeenten uitgeoefend wordt door een gewestelijke ontvanger. Krachtens de

organieke wet op het maatschappelijk welzijn oefenen zij ook hun opdrachten uit in OCMW's.

Sinds 1 januari 2002 zijn de gewestelijke ontvangers personeelsleden van de Vlaamse overheid. De Vlaamse Regering heeft hun statuut vastgesteld. In uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewestregeringen, konden zij bij wijze van overgangsmaatregel nog verder ingezet worden in de politiezones. Daaraan komt een einde vanaf 1 januari 2006 en staat elke overheid in voor de organisatie van de diensten waarvoor zij verantwoordelijk is, met inbegrip van de inzet van eigen personeel.

5. De lokale fiscaliteit inzetten als instrument voor beleidssturing

5.1. Juridische betwistingen en ondersteuning van de lokale besturen

Ook in het jaar 2005 bleef de lokale fiscaliteit het mikpunt van de publieke belangstelling. Dit is logisch: belastingen raken elke burger en elk bedrijf. De fiscaliteit is hun direct herkenbare bijdrage tot het beleid. Het is een gezond basisprincipe dat een overheid die bevoegdheden uitoefent, daarvoor ook de politieke verantwoordelijkheid opneemt tegenover de belastingplichtigen. De lokale bestuurders moeten daarom zorgvuldig omspringen met het fiscaal instrumentarium.

Lokale belastingen zijn steeds vaker het voorwerp van juridische betwistingen. Ook dit jaar hadden we te kampen met een merkwaardige rechtspraak die de juridische basis van sinds lang bestaande, en aanvaarde gemeentebelastingen in vraag stelde. De rechter ging daarbij uit van een verruimde interpretatie van artikel 464, 1° van het wetboek van inkomstenbelastingen, om te besluiten dat een gemeentebelasting gelijkaardig is aan de inkomstenbelasting, en dus onwettig. Het vonnis van de rechtbank van Eerste Aanleg van Brugge over de belasting op tweede verblijven, is wellicht het meest bekende voorbeeld. Maar ook de belasting op vertoningen en gemakkelikheden werd betwist en zelfs de aanvullende belasting op de personenbelasting werd ervan verdacht retroactief te zijn.

Wat de gemeentebelasting op tweede verblijven betreft heeft de rechter in beroep ons zopas gelukkig in het gelijk gesteld. Het arrest van het Hof van Beroep van Gent van 27 september 2005 is nog vers van de pers: daarin is gesteld dat de belasting niet gestoeld is op de belastbare grondslag in de vennootschapsbelasting en dus niet strijdig is met artikel 464 van het wetboek van inkomstenbelastingen. Er is geen sprake van concurrerende of van gelijkaardige belasting.

Mijn administratie volgt deze ontwikkelingen op de voet en verstrekt, waar mogelijk, advies bij het zoeken naar alternatieven. Zij levert trouwens voortdurend inspanningen om de fiscaliteit van de gemeenten toegankelijker te maken als beleidsinstrument.

In overeenstemming met mijn beleidsnota voor deze legislatuur, heeft mijn administratie het afgelopen jaar op het vlak van de lokale fiscaliteit trouwens bijzondere inspanningen geleverd vanuit haar ondersteunende en coachende opdracht naar de lokale besturen. In zowel het jaarbeeld van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden als in het tweejaarlijkse rapport gemeente- en provinciefinanciën werden uitgebreide analyses en tabellen aangeboden die een schat van interessante informatie en ondersteuning bieden, niet alleen over het geheel van de lokale fiscaliteit, maar eveneens per gemeente.

In de loop van 2005 werd eveneens een omvattend hoofdstuk over lokale fiscaliteit opgenomen in de webstek van de administratie. Het bevat een beknopte leidraad aangaande de basisregelgeving en algemene beginselen van de lokale fiscaliteit, een zeer uitgebreide en logisch geordende verzameling van de relevante wetgeving in de meest ruime betekenis, met links naar belangrijke rechtspraak. Daarnaast zijn modellen en voorbeeldteksten opgenomen. Tot slot is er de omzendbrief gemeentefiscaliteit van 14 juli 2004 waarin het geheel van de richtlijnen betreffende de verschillende lokale belastingen wordt gecoördineerd in één document.

In het komende jaar zal onderzocht worden of dit werkinstrument kan uitgebreid worden met een bestand van bestaande gemeentelijke belastingverordeningen.

5.2. Een fiscaal pact sluiten tussen Vlaanderen en de gemeenten en provincies met het oog op een bedrijfsvriendelijke fiscaliteit

In 2006 zal het startschot gegeven worden voor overleg om te komen tot een fiscaal pact tussen de Vlaamse Regering en de gemeenten en provincies, met het oog op een bedrijfsvriendelijkere fiscaliteit. Op korte termijn zullen daartoe de eerste contacten gelegd worden met alle betrokkenen.

Bij deze besprekingen rond het fiscaal pact verhoopt de Vlaamse Regering dat er nuttig gebruik gemaakt zal kunnen worden van de resultaten van een onderzoeksproject van het Steunpunt Beleidsrelevante Onderzoek, naar belastingen die negatief overkomen voor de bedrijfswereld. Zoals gedefinieerd in het project, gaat het om belastingen ten laste van bedrijven, die resultaatonafhankelijk zijn, slechts een marginale opbrengst genereren, maar wel veel administratieve rompslomp voor de belastingplichtige meebrengen. Het onderzoek zal wellicht kunnen aangeven welke belastingen in aanmerking komen voor een mogelijke afschaffing.

5.3. Een mogelijke selectieve onroerende voorheffing

In het Vlaamse regeerakkoord heeft de regering beloofd te laten onderzoeken of de gemeenten de mogelijkheid kunnen krijgen om binnen het grondgebied van de gemeente een gedifferentieerd aantal opcentiemen te heffen op de onroerende voorheffing, rekening houdend met de locatie van het goed waarop de belasting wordt geheven. Dit zou een instrument kunnen zijn ter ondersteuning van selectieve wijkontwikkeling en ter versterking van de stads- en dorpskernen.

Onroerende goederen, gelegen in gemeentelijke en stedelijke kernen hebben vaak een veel hoger kadastraal inkomen dan buitenwijken, die vandaag veel aantrekkelijker zijn geworden omwille van de toegenomen mobiliteit en gewijzigde omgevingsfactoren. De basis waarop de belasting wordt geheven vertaalt onvoldoende de maatschappelijke werkelijkheid, zodat ook het gevoel van een redelijke belasting wordt ondergraven.

De administratie heeft hierover een eerste onderzoeksfase afgerond, met inbegrip van een advies van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management (ABAFIM), die instaat voor de invordering van de basisbelasting en de opcentiemen. Los van de vraag naar de juridische haalbaarheid van een differentiatie, zijn immers ook de technische en organisatorische aspecten op het vlak van de inning van de opcentiemen cruciaal. De

onroerende voorheffing wordt geheven in elk van de 308 gemeenten op elk van de onroerende goederen, gebouwen en gronden. Het gaat om zowat 2,7 miljoen aanslagbiljetten in Vlaanderen en de belasting is op het vlak van de opbrengsten de belangrijkste fiscale ontvangst van de gemeenten. Er mag bijgevolg op het vlak van de juridische en de technische uitvoerbaarheid geen enkel risico worden genomen.

In de eerste plaats moeten de criteria die zullen gehanteerd worden voor het toepassen van de differentiëring, digitaal beschikbaar zijn, gelet op het aantal belastingplichtigen. Die moeten dan gekoppeld worden aan de informatie betreffende elk van de kadastrale percelen. Bijkomende dataverzameling en -verwerking is noodzakelijk. Daarnaast moeten ook de hogere invorderings- en inkohieringskosten ingeschat worden. Tot slot zijn er belangrijke kosten inzake informatorische programmatie. Er moet worden nagegaan of die uitgaven beheersbaar zijn in functie van de baten en er moet beslist worden welke overheid, de gemeente of het gewest, die kosten desgevallend zal kunnen/willen dragen.

In verband met deze problematiek voert de Vlaamse overheid via het Steunpunt Fiscaliteit ook een achtergrondonderzoek uit, voornamelijk naar de criteria van selectiviteit die gehanteerd kunnen worden. In dat kader zal ook een bevraging georganiseerd worden bij de lokale politieke en administratieve verantwoordelijken om te weten te komen welke gemeenten gewonnen zouden zijn voor de invoering van een multi-tariefsysteem, en welke criteria voor indeling in zones zij zouden willen hanteren. De resultaten van dit onderzoek zouden bekend moeten zijn in het voorjaar van 2006.

Op basis van het vooronderzoek van de administratie zal ik de problematiek van het mogelijk maken van een gedifferentieerde onroerende voorheffing ter sprake brengen in het overleg dat ik in 2006 met de gemeenten en de provincies zal opstarten betreffende het fiscaal pakt. Ook de Vlaamse minister, verantwoordelijk voor Financiën en Begroting, zal daarbij worden betrokken. In samenhang met het onderzoek dat wordt uitgevoerd in het kader van het Steunpunt Fiscaliteit zal ik dan eveneens peilen naar de belangstelling van de gemeenten voor een mogelijke differentiatie. In functie van de resultaten van het overleg kan mijn administratie tot slot een modelreglement opmaken, ter ondersteuning van de gemeenten die er gebruik van wensen te maken.

6. Zorgen voor een sterk politiek en administratief management

6.1. Een waarderend statuut maken voor de lokale en provinciale mandataris

Het Gemeentedecreet dat voor het parlementair reces werd goedgekeurd en het Provinciedecreet dat in voorbereiding is, hebben onder meer tot doel het statuut van de lokale en provinciale mandataris op te waarderen en hen meer middelen ter beschikking te stellen voor de uitoefening van hun maatschappelijke opdracht in een almaar complexer wordende omgeving.

Deze waardering voor het lokaal mandaat past in het algemene opzet om de rol van de politieke organen te versterken, en meer bepaald in de essentiële opdracht van de raadsleden betreffende het bepalen van het beleid en de democratische controle op de werking van het gemeentelijk bestuur.

Het Gemeentedecreet bevat in dit verband onder meer de volgende te nemen uitvoeringsbesluiten:

- het vaststellen van de lijst van vergaderingen die voortvloeien uit het mandaat en waarvoor de gemeenteraad een presentiegeld kan toekennen (artikel 17, §1);
- het vaststellen van de grenzen waarbinnen de gemeenteraad het bedrag van de presentiegelden kan bepalen. (artikel 17, §2);
- het vastleggen van de grenzen waarbinnen de gemeenteraad kan bepalen welke specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad en fractie- of commissievoorzitter, voor terugbetaling in aanmerking komen (artikel 17, §3);
- het bepalen van de grenzen betreffende de financiering van de fracties van de gemeenteraad (artikel 38, §2);
- het bepalen van de ambtskledij en de onderscheidingstekens van de burgemeester en de schepenen en de vaststelling van de voorwaarden waaronder hen de eretitel kan worden toegekend (artikel 69);
- het vaststellen van het salaris van burgemeester en schepenen rekening houdend met de aan het ambt verbonden verantwoordelijkheden en de aan het ambt te besteden tijd (artikel 70, §1)
- het vaststellen van de nadere procedureregels met betrekking tot de schorsing en afzetting (door de Vlaamse Regering) van de burgemeester, schepenen en voorzitter van de gemeenteraad (artikel 71);
- het bepalen van de nadere regels in verband met de uitvoering van de verplichting van de gemeenten betreffende het afsluiten van een verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid met betrekking tot de burgemeester en de schepenen (artikel 74);
- het bepalen van de beperkingen en de toekenningsvoorwaarden waarbinnen de beheersovereenkomst, het presentiegeld en de andere vergoedingen geregeld wordt die in het kader van de bestuurlijke werking van het autonoom gemeentebedrijf worden toegekend (artikel 235, § 2, 3°);
- het bepalen van de grenzen waarbinnen de samenwerkingsovereenkomst (tussen de gemeente en de gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting) het presentiegeld en de andere vergoedingen regelt die in het kader van de bestuurlijke werking van het agentschap worden toegekend (artikel 247, 2°).

Het is mijn bedoeling om tegen het eind van 2006 de nodige uitvoeringsmaatregelen te nemen betreffende het statuut van de mandataris, zodat het van toepassing kan gaan bij de vernieuwing van de gemeenteraden en de uitvoerende colleges na de verkiezingen van 8 oktober 2006.

6.2. Meer ruimte voor autonomie en flexibiliteit bij het personeelsmanagement

6.2.1. Meer autonomie en flexibiliteit in het personeelsmanagement via het Gemeentedecreet en Provinciedecreet

Ook op het vlak van het personeelsmanagement bevatten het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet veel mogelijkheden voor de gemeenten en de provincies om het personeelsmanagement grondig te vernieuwen. Er worden belangrijke stappen gezet, waardoor het personeelsbeleid op vrij korte termijn een nieuwe dynamiek moet krijgen.

Daarnaast krijgen de besturen veel beleidsruimte om zelf de gewenste keuzes te maken, rekening houdend met hun eigenheid, hun omvang, hun politieke en ambtelijke cultuur.

Deze nieuwe mogelijkheden zijn gesitueerd op de verschillende assen van het personeelsbeleid en het management van de lokale organisatie.

Op het vlak van de autonome beleidsruimte

- De gemeenten en provincies bepalen vrij het aantal personeelsleden en het niveau waarop zij die willen werven, binnen de financiële mogelijkheden van het bestuur;
- De mogelijkheden voor het aanwerven van contractuele personeelsleden worden uitgebreid en versoepeld (art 104);
- Het administratief toezicht op de personeelsformaties wordt sterk ingeperkt. De toezichthoudende overheid gaat enkel na of de financiering van het personeel past in de meerjarenplanning en het budget;
- Het opmaken van een personeelsbehoefteplan is niet langer verplicht. De planlasten worden zodoende beperkt;
- Betreffende de rechtspositie van het personeel legt de Vlaamse overheid enkel de basisregels vast, zodat de gemeenten en provincies een regeling op maat kunnen invoeren;
- Diverse mogelijkheden om in de rechtspositieregeling in een mandaatstelsel te voorzien. Het mandaat kan ingevoerd worden voor al het nieuw te werven personeel, met inbegrip van de functies van gemeentesecretaris en financieel beheerder. De vandaag benoemde personeelsleden behouden al hun rechten. Het mandaatstelsel is niet op hen van toepassing.

Op het vlak van de verhouding tussen politiek en administratie

- Mogelijkheid tot delegatie van gemeenteraad naar college en van college naar administratie, wat de aangelegenheden van dagelijks bestuur betreft;
- Het decretaal vastleggen van een verbinding tussen de politieke overheid en de administratie via de afsprakennota (art 87) over:
 - De samenwerking tussen college en administratie betreffende de realisatie van de beleidsdoelstellingen;
 - De omgangsvormen tussen bestuur en administratie;
 - De uitoefening van de bevoegdheden die het college aan de secretaris heeft gedelegeerd.

Op het vlak van de responsabilisering van de administratie

- Het benadrukken van de opdracht van de administratie in het management, door haar een essentiële rol toe te bedelen in de beleidscyclus: de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het beleid. De administratie krijgt decretaal een cruciale opdracht in de beleidsvoorbereiding, natuurlijk volgens de instructies van de politieke overheid (art 87);
- De mogelijkheid om de secretaris verantwoordelijk te maken voor het aanstellen en ontslaan van het personeel en de tucht (met uitzondering van de leden van het managementteam), het voeren van overheidsopdrachten, het budgethouderschap (met mogelijkheid van verdere delegatie van sommige bevoegdheden, als het college dat mogelijk wenst te maken (art 58).

Op het vlak van de positionering van de secretaris als verantwoordelijke voor het management

- De gemeentesecretaris staat aan het hoofd van het personeel en de gemeentelijke diensten (art 86);
- De aanwijzing van de secretaris als verantwoordelijke voor het dagelijkse personeelsbeheer;
- Het specifiek toewijzen via het decreet van welbepaalde opdrachten aan de secretaris; zo organiseert de secretaris bijvoorbeeld de behandeling van de briefwisseling (art 89);
- Het leggen van de verantwoordelijkheid voor de interne controle bij de secretaris;
- Het verbinden van de functies van secretaris en financieel beheerder, door deze laatste onder de functionele leiding van de secretaris te plaatsen voor de aangelegenheden die verband houden met het management en de beleidsvoorbereiding. Het gaat meer bepaald om het opstellen van de financiële nota van het meerjarenplan en het budget, het voeren van de boekhouding, de financiële beleidsadvisering en het thesauriebeheer. Het financieel management wordt zodoende een geïntegreerd instrument in een samenhangend beleid, maar met respect voor de bijzondere competenties van de financieel beheerder betreffende de financiën.

Op het vlak van de interne samenwerking binnen de administratie

- De verplichte invoering van het managementteam (art 96), onder leiding van de secretaris (art 97) om de eenheid in de werking en de kwaliteit van de organisatie te bewaken (art 98);
- Het opmaken van een voorontwerp van organogram, personeelsformatie, rechtspositieregeling van het personeel, de strategische nota van het meerjarenplan en de beleidsnota van het budget zijn decretale opdrachten van de administratie, na overleg in het managementteam onder leiding van de secretaris.

Op het vlak van een rationele en efficiënte inzet van de middelen in de interne organisatie

- mogelijkheden tot samenwerking tussen gemeente en OCMW, onder meer door een beroep te doen op elkaars diensten en om personeel gemeenschappelijk in te zetten op basis van een beheersovereenkomst tussen beide besturen (art 271).

In het uitgetekende organisatieconcept bepalen de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen vanzelfsprekend de krijtlijnen. Zij nemen de cruciale beslissingen betreffende de personeelsformatie, het organogram, de rechtspositieregeling. De politieke overheid legt ook vast tot op welk niveau bevoegdheden naar de secretaris worden gedelegeerd en bepaalt bijgevolg de ruimte waarover het management beschikt om invulling te geven aan de organisatie van de diensten.

Bij het beheer van het personeelsmanagement treedt de secretaris scherper op de voorgrond. Hij is het hoofd van het personeel, niet vanuit een geïsoleerde positie, maar in overleg met de andere leidinggevende ambtenaren via het managementteam.

De gemeentelijke organisatie heeft betreffende het dagelijkse personeelsbeheer veel meer mogelijkheden dan in het verleden het geval was en kan zodoende sneller inspelen op de noden van de gemeentelijke of provinciale organisatie. De gemeentesecretaris wordt daarbij duidelijk de schakel tussen de gemeentelijke organisatie en het politieke niveau.

6.2.2. Voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten

De principes betreffende het personeelsbeleid zijn verankerd in het gemeentedecreet en het provinciedecreet. Belangrijke vernieuwingen treden zodoende in werking op 1 januari 2006: de decreetbepalingen betreffende de personeelsformatie, de rechtspositieregeling, de aanstelling en het ontslag, de deontologie, de evaluatie en het toezicht op het personeel. De nodige uitvoeringsbesluiten zijn momenteel in voorbereiding. Vooraleer de Vlaamse Regering er definitief over kan beslissen, wordt erover overlegd met de vertegenwoordigers van het personeel en van de werkgevers, via hun verenigingen.

6.2.3. Onderzoek naar versoepeling van de diplomavereisten

In dit kader heb ik mijn administratie gevraagd ook te onderzoeken in welke mate bij de werving van het personeel een versoepeling van de diplomavereisten mogelijk is, zonder de objectiviteit van het wervingsbeleid en het competentie management aan te tasten. Ervaring, training on the job, allerhande bijscholingen,... kunnen inderdaad een alternatief zijn voor de huidige strikte voorwaarden op basis van het behaalde diploma. Op deze manier kunnen de besturen meer flexibel omspringen met de aanwervings- en bevorderingsvoorwaarden, zonder te moeten inboeten aan kwaliteit.

6.2.4. Opstart van de besprekingen voor het sectoraal akkoord 2005-2007 en evaluatie van de krachtlijnen voor het personeelsbeleid

De besprekingen voor de sectorale akkoorden 2005-2007 voor het personeel zijn al opgestart in het daartoe bevoegde comité C1. Sedert de samenwerkingsovereenkomst van 2000 nemen de verenigingen van de lokale en provinciale overheden er volwaardig aan deel.

In dat comité komen ook de zogenaamde “Krachtlijnen Kelchtermans” aan bod. Zij zijn intussen meer dan twee decennia van toepassing in de lokale besturen. Uit alle onderzoeken blijkt dat zij bij hun invoering een grote dynamiek in het personeelsbeleid tot stand hebben gebracht, maar momenteel aan herziening toe zijn. Een aantal te rigide elementen moeten vervangen worden en plaats maken voor meer flexibele maatregelen, uiteraard in voorafgaand overleg met de vertegenwoordigers van de werkgevers en van de werknemers. Dat maakt deel uit van een goede rechtspositieregeling op maat van de besturen.

In de loop van 2006 zal ik een werkgroep opstarten om de krachtlijnen te evalueren. Op basis van dat rapport zullen bijstellingen gebeuren. Zij kunnen thans, in uitvoering van het decreet, in de basisregelgeving ingepast worden. Ook dat moet leiden naar grotere flexibiliteit en meer mogelijkheden voor de besturen.

In verband met de rechtspositieregeling bieden het Gemeente- en Provinciedecreet al meer mogelijkheden tot grotere uniformiteit tussen de rechtspositieregeling van het contractueel en het statutair personeel. Toch moet op dit punt nog een hele weg worden afgelegd. Op meerdere punten blijven verschillende regels op hen van toepassing. Ook al bestaan er al een aantal waardevolle studies, het is noodzakelijk dat een werkgroep zich buigt over een mogelijke uniforme rechtspositieregeling. Dat is een complexe problematiek die ook verband houdt met het sociaal zekerheidsstelsel en de pensioenproblematiek. Het onderzoek loopt noodzakelijkerwijze over een langere tijdsperiode dan het jaar 2006, dat in hoofdorde moet worden besteed om de recente decreten op een gestroomlijnde wijze in uitvoering te brengen.

6.2.5. Project functiewaardering van het personeel in de lokale besturen

In het kader van het Sectoraal Akkoord zal de Vlaamse overheid er zich toe verbinden om een gemeenschappelijk referentiekader en procedurevoorschriften uit te werken inzake de functieweging voor alle functies in de lokale besturen van niveau A tot en met niveau C. Het betreft dus de personeelsleden van de gemeenten, de OCMW's en de provincies.

De Vlaamse overheid zal, met behulp van externen, een raamkader voor het wegingstelsel aanreiken. Dit raamkader werkt verder op de functiebeschrijving en het competentieprofiel van de functies in de lokale besturen. De lokale besturen zullen vrij zijn om de weging en aldus de nieuwe loopbaan, toe te passen.

Nog in de loop van 2005 zal ik een stuurgroep oprichten om het raamkader uit te werken. Via regelmatige vergaderingen zal deze stuurgroep de principes van het raamkader vastleggen en het raamkader in een werkbaar vorm gieten. In de stuurgroep gaan, naast mijn kabinet en administratie, vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers zetelen. Een aantal experts inzake functieweging maakt de stuurgroep compleet. Tijdens de opmaak van het raamkader zal zoveel mogelijk de betrokkenheid van de lokale besturen gegarandeerd worden.

De stuurgroep zal het raamkader ten laatste op 30 juni 2006 valideren. Nadien is het raamkader klaar om vertaald te worden in een Besluit van de Vlaamse Regering.

6.3. Het vormingsbeleid voor mandatarissen en ambtenaren verder uitbreiden

Het Vormingscentrum voor Lokale Besturen dat een paar jaar geleden binnen de administratie Binnenlandse Aangelegenheden is opgericht, is een vaste waarde geworden bij het stimuleren van gerichte vorming voor zowel mandatarissen als ambtenaren van de lokale besturen en de provincies. Vertegenwoordigers van de lokale besturen zelf onderzoeken de waarde van de initiatieven voor het werkveld vooraleer het Vormingscentrum er ondersteuning aan verleent.

In 2004 werd de subsidieregeling aangepast, zodat die sneller kan verlopen en meer aangepast is aan de behoeften van het werkveld. Dit leidde ertoe dat in 2005 de verschillende subsidieaanvragen voor basisvorming over bestuurskundige aspecten voor de eerste keer gezamenlijk behandeld zijn. Op die wijze komt een grotere samenhang in het aanbod tot stand. Na overleg in het adviescollege voor lokale topambtenaren en mandatarissen, dat is samengesteld uit rechtstreekse vertegenwoordigers van deze doelgroepen, kregen 55 vormingsinitiatieven een subsidie toegekend op de begroting van 2005.

Naast basisvorming ondersteunt het Vormingscentrum ook initiatieven met betrekking tot actuele thema's en nieuwe of recent gewijzigde wetgeving. Zo werden bijvoorbeeld programma's ondersteund rond de wet op de administratieve sancties en de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de gemeenten in dit verband. Vanaf het najaar 2005 ligt de nadruk van de ondersteuning in belangrijke mate op initiatieven rond het van kracht worden van het Gemeentedecreet.

7. Het correcte gebruik van de bestuurstaal in Vlaanderen

Samen met de gehele Vlaamse Regering zal ik in 2006 verder werken aan de profilering van het Vlaamse karakter van de lokale besturen. De correcte toepassing van de wetgeving betreffende het gebruik van het Nederlands in de Vlaamse Randgemeenten is daarvan een hoeksteen.

7.1. De toepassing van de omzendbrieven Peeters en Martens

Sinds het aantreden van de Vlaamse Regering is op dat punt al heel wat gebeurd. In de eerste plaats is er het arrest van 23 december 2004 waarbij de Raad Van State duidelijk heeft gesteld dat de toepassing van de omzendbrieven Peeters en Martens de bestuurstaalwetgeving op een correcte wijze hebben beschreven:

- in de faciliteitengemeenten is de bestuurstaal het Nederlands;
- berichten en mededelingen aan de inwoners van deze gemeenten zijn tweetalig, met voorrang voor het Nederlands;
- alle andere individuele contacten met particulieren moeten in het Nederlands verlopen. Op eenvoudig verzoek kunnen de Franstalige inwoners van deze gemeenten de voor hen bestemde documenten in het Frans verkrijgen. Dat verzoek moet echter telkens herhaald worden;
- het registreren van de taalvoorkeur van een inwoner uit een faciliteitengemeente met het oog op een blijvende aanschrijving in het Frans zou leiden tot een stelsel van tweetaligheid en is strijdig met de wet.

Met mijn omzendbrief van 8 juli 2005 heb ik de gemeentebesturen duidelijke instructies bezorgd voor de interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens na het arrest van de Raad van State. De correcte toepassing van de bestuurstaalwet werd in herinnering gebracht.

De Vlaamse Regering zal deze omzendbrief onverkort toepassen. Dat moet bijvoorbeeld gebeuren bij het verzenden van de oproepingsbrieven voor de kiezers bij de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2006. Ik wens terzake geen polemiek te voeren, maar eis wel een correcte naleving van de wetten. In het kader van een goede verstandhouding zal ik de burgemeesters van de Vlaamse Randgemeenten trouwens op mijn kabinet uitnodigen om hen het belang daarvan toe te lichten. Ik zal hen eraan herinneren dat het naleven van de wet een basisvoorwaarde moet zijn bij een benoeming tot burgemeester en dat inbreuken kunnen leiden tot tuchtmaatregelen.

7.2. Verplichte taalkennis voor de uitvoerende mandatarissen

Het nieuwe rondschrijven van 8 juli 2005 was trouwens slechts één van de initiatieven van de Vlaamse Regering na de aanvullende verklaring van de Vlaamse Regering van 18 mei 2005 naar aanleiding van de niet-splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

Ingevolge de Pacificatiewet van 9 augustus 1988 was in de Nieuwe Gemeentewet al bepaald dat er een vermoeden van taalkennis bestaat voor mandatarissen in de gemeenten met een bijzonder taalstatuut. In het Gemeentedecreet is thans formeel bevestigd dat, ook buiten die gemeenten, eenieder die een uitvoerend mandaat opneemt in een Vlaams lokaal bestuur het Nederlands moet kennen. Dat is niet overbodig, onder meer door de voortschrijdende verfransing in Vlaamse gemeenten in de omgeving van Brussel buiten de zes Vlaamse

Randgemeenten. Er bestaat nu een rechtsgrond om via een vastgelegde procedure inbreuken te sanctioneren.

In Vlaanderen, ook in de gemeenten met een bijzondere taalregeling, is het Nederlands immers de enige bestuurstaal die gebruikt mag worden in administratiefrechtelijke handelingen, in de gemeenteraden en alle ermee samenhangende vergaderingen.

Aansluitend op de regeerverklaring van 18 mei 2005 zal ik er streng op toezien dat binnen de besturen uitsluitend het Nederlands gebruikt wordt.

7.3. Task Force Vlaamse Rand

Met betrekking tot de versterking van het Nederlands en de ontwikkeling van de gemeenten die grenzen aan de hoofdstad, vestig ik ook de aandacht op de medewerking van alle leden van de Vlaamse Regering en hun departementen aan de werkzaamheden van de “Task Force” voor de Vlaamse Rand, geïnstalleerd onder het voorzitterschap van de gouverneur van Vlaams-Brabant. Deze Task Force werkt in de verschillende beleidsdomeinen initiatieven uit die bijdragen tot de ontwikkeling van de 19 gemeenten die onze hoofdstad omringen. De hierboven beschreven maatregelen zijn ingebed in de werkzaamheden van de Task Force.

7.4. Geen discriminatie van het Vlaamse verenigingsleven en correcte toepassing van decreten

Zoals trouwens ook werd afgesproken ter gelegenheid van de aanvullende regeerverklaring zal ik optreden tegen elke financiële discriminatie van het Vlaamse verenigingsleven in de randgemeenten. Ik heb de gouverneur van Vlaams-Brabant daarom gevraagd mij een omstandig rapport te bezorgen over de toelagen die in de begrotingen en rekeningen van die gemeenten ingeschreven zijn. Er werd daarover ook aanvullende informatie gevraagd aan de vzw De Rand en aan de Vlaamse Mandatarissen in de Rand. In verband met deze thematiek wordt ook nagegaan of de gemeenten de Vlaamse decreten correct uitvoeren.

Het verslag dat ik heb ontvangen bevat onder meer een overzicht van de subsidies die deze gemeenten de laatste 5 jaar hebben toegekend, met inbegrip van de reglementen die daaraan ten grondslag liggen. Op basis ervan zal ik in overleg met de gouverneur optreden, waar dit nodig mocht blijken.

Zo werd recent nog een subsidie aan een Franstalige bibliotheek in Linkebeek uit de begroting geschrapt, omdat de gemeente tot op vandaag geen correcte uitvoering heeft gegeven aan het bibliotheekdecreet, maar daarentegen wel financiële steun verleent aan een private ‘Bibliothèque des Jeunes’.

7.5. Aanwijzing van een expert betreffende de vernederlandsing van het straatbeeld

In haar aanvullende regeerverklaring besliste de Vlaamse Regering ook om een expert aan te wijzen om de juridische mogelijkheden betreffende de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Randgemeenten te onderzoeken. Er is daarover immers onduidelijkheid en betwisting betreffende de maatregelen, beschreven in de studie die prof Boes heeft gemaakt

op verzoek van de provincie Vlaams-Brabant. De procedure voor de aanwijzing van deze expert is afgerond.

7.6. Schrijfwijze van de gemeentenamen

Met betrekking tot de taalhomogeniteit van Vlaanderen leg ik tot slot een besluit aan de Vlaamse Regering voor betreffende de schrijfwijze van de namen van de gemeenten en de deelgemeenten in Vlaanderen. Daarmee geef ik uitvoering aan artikel 296 van het Gemeentedecreet, dat in werking treedt op 1 januari 2006. De Nederlandstalige benaming van de gemeenten wordt dan de enige officiële naam van de gemeenten, te gebruiken in alle officiële stukken en alle aankondigingen die uitgaan van de overheid. Voor de inwoners van de Vlaamse Randgemeenten en allen die deze gemeenten bezoeken of er langs komen, is dit een duidelijke aanwijzing dat deze gemeenten onlosmakelijk deel uit maken van Vlaanderen

8. De administratie Binnenlandse Aangelegenheden: meer aandacht voor coaching en ondersteuning en omvorming tot agentschap voor Binnenlands Bestuur

8.1. Een coachende en ondersteunende Vlaamse administratie

In uitvoering van mijn beleidsnota Binnenlands Bestuur, voorgelegd bij het aantreden van de Vlaamse Regering, heeft mijn administratie Binnenlandse Aangelegenheden belangrijke inspanningen gedaan om haar ondersteunende en coachende rol ten behoeve van de lokale besturen verder uit te bouwen. Beleidsondersteuning is een van haar hoofdopdrachten geworden.

8.1.1. De webstek

Een basisinstrument blijft de uitgebreide webstek die in 2005 verder werd uitgebouwd. www.binnenland.vlaanderen.be is uitgegroeid en zal nog verder uitgroeien tot dé databank voor informatieverstrekking aan de lokale besturen. De webstek is thematisch ingedeeld en werd aangevuld met een trefwoordenlijst. Hij bevat de relevante regelgeving, omzendbrieven, arresten van rechtscolleges, modellen van besluiten en antwoorden op vaak gestelde vragen, statistieken en publicaties.

Bij de voorbereiding van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen wordt deze webstek grondig uitgebreid met informatie rond de stembusgang. Alle wetgeving, richtlijnen, formulieren en modellen zullen via het internet ter beschikking worden gesteld, zodat de organiserende gemeenten en provincies ze kunnen afladen en gebruiken. Basisinformatie en veel gestelde vragen komen ook aan bod.

Op 8 oktober 2006 worden de resultaten van de verkiezingen op het net geplaatst, met inbegrip van de voorkeurstemmen en de lijst van de verkozenen. De administratie maakt een vergelijking tussen de resultaten van de lijsten bij de verkiezingen van het jaar 2000.

8.1.2. Het tijdschrift BinnenBand en brochures met regelgeving

Het tijdschrift van de administratie “BinnenBand” is intussen aan zijn tiende jaargang. Het is uitgegroeid tot een blad met informatie over het lokaal bestuur die anders vaak niet zo gemakkelijk bij de basis doordringt. Mijn administratie krijgt hierover trouwens erg vaak uitstekende reacties van mandatarissen en ambtenaren van de lokale besturen. Als nieuwe regelgeving ontstaat, is het een krachtig instrument om de lokale besturen te informeren. Het tijdschrift is ook te raadplegen op de webstek van de administratie.

Mijn administratie heeft overigens de goede gewoonte om nieuwe regelgeving ook ter beschikking te stellen in brochurevorm. Dat zal ook het geval zijn met het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet. Brochures over het decreet op de erediensten en het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging verschijnen samen met de uitvoeringsbesluiten en de omzendbrieven die er verband mee houden.

8.1.3. Jaarbeeld van de administratie: lokaal besturen in Vlaanderen

Begin mei verscheen voor de tweede keer het “Jaarbeeld van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden”. Het bevat niet alleen informatie over de eigen werking van de administratie, maar evenzeer over de bestuurlijke organisatie van de lokale en provinciale overheden.

Het systematisch verzamelen en monitoren van dergelijke informatie kan van grote waarde zijn voor het richting geven en desgewenst bijsturen van het beleid in de besturen. Ik wens deze inspanning in de loop van de volgende jaren systematisch te ondersteunen.

Deze publicatie heeft veel weerklank gekregen, ook in de pers. Doordat zij jaarlijks verschijnt, wordt het mogelijk om specifieke ontwikkelingen op te volgen en te duiden. Ten opzichte van de eerste editie in 2004 bevatte het jaarbeeld ook nieuwe gegevens, zoals over de begrotingen, de personeelsbezetting, de fondsen en de bijdragen aan politiezones.

Het jaarbeeld wordt ook uitgebracht in 2006. Het blijft een beleidslijn dat de lokale besturen niet bijkomend worden bevraagd voor het verzamelen van gegevens. De geleverde informatie is beschikbaar bij de Vlaamse overheid via bestaande rapporteringen, die naar de besturen worden teruggekoppeld zodat zij die eveneens kunnen gebruiken voor hun beleid en om zich desgewenst op bepaalde aspecten te vergelijken met anderen. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van Vlaamse Provincies worden erbij betrokken.

8.1.4. Financiële rapporten

De tweejaarlijkse rapportering over de gemeentefinanciën heeft eveneens een vaste plaats verworven in de beleidsondersteunende publicaties van de administratie. Rekening houdend met de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van oktober 2006, wordt de publicatie van het volgende rapport verschoven naar 2007. Het kan dan nuttige beleidsinformatie aanleveren voor de nieuw aangetreden bestuursverantwoordelijken.

In het najaar 2005 verschijnt wel een publicatie over de toestand van de Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden. Die uitgave sluit ook aan op de evaluatie die gepland is over het decreet van 6 juli 2001 betreffende de intergemeentelijke samenwerking in Vlaanderen. Bij de bespreking zal de commissie van het Vlaams Parlement zodoende ook over alle nuttige achtergrondinformatie kunnen beschikken.

8.1.5. Webstek met cijfers over de lokale besturen en de provincies

De administratie Binnenlandse Aangelegenheden werkt samen met de administratie Planning en Statistiek aan het opstarten van een webstek met statische informatie over de lokale besturen en de provincies. De administratie Binnenlandse Aangelegenheden stelt aan de administratie Planning en Statistiek, die de bouw van de webstek op zich nemen, zoveel mogelijk statische informatie beschikbaar. In het najaar zal deze site raadpleegbaar zijn.

8.1.6. Een goede rechtstreekse communicatie met de lokale besturen

Het bekomen van relevante informatie is voor de lokale bestuurders vanzelfsprekend essentieel bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van hun beleid. Het ondersteunt hen om de meest aangewezen beleidsbeslissingen te kunnen nemen. Toch blijven persoonlijk contact en rechtstreekse uitwisseling van informatie de basis van een goede samenwerking tussen de overheden. Ik bewaar in dat verband de beste herinneringen aan mijn “Ronde van Vlaanderen”, die ik samen met de gouverneurs, mijn kabinet en administratie heb georganiseerd in de vijf provinciehoofdplaatsen. Ik heb er de gelegenheid gehad mijn beleid toe te lichten en van gedachten te wisselen over denksporen voor het beleid, en zeker over het Gemeentedecreet.

Ikzelf, mijn kabinet en mijn administratie onderhouden op regelmatige basis contacten met de verenigingen van de lokale besturen en de provincies en met de verenigingen die hun topambtenaren vertegenwoordigen. Ikzelf en mijn administratie werken daarom ook vaak mee aan colloquia en ontmoetingsdagen voor lokale besturen. Dit najaar zijn er bijvoorbeeld verschillende initiatieven genomen in verband met het nieuwe Gemeentedecreet. Mijn administratie heeft daarnaast ook meegewerkt aan andere initiatieven, zoals bijvoorbeeld ter gelegenheid van het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

8.1.7. Modelreglementen, ter ondersteuning van het lokaal bestuur

Bij mijn aantreden als Vlaams minister van Binnenlands Bestuur heb ik mijn administratie ook gevraagd om ter ondersteuning van de gemeenten modellen van reglementen voor te bereiden die de lokale bestuurders vrijwillig en vrijblijvend kunnen gebruiken bij de beleidsvoorbereiding.

De administratie heeft op dit vlak bijzondere inspanningen geleverd. Op de webstek van de administratie zijn thans modellen beschikbaar, zoals betreffende:

- het verbod om zich niet-identificeerbaar te vertonen op de openbare plaatsen (het zogenaamde Boerka-reglement);
- het Islamitisch offerfeest;
- de verschillende mogelijkheden betreffende de administratieve sancties;
- de gemeentelijke patrimoniumverrichtingen;
- de fiscaliteit;

- de stageplaatsen voor personeel in de lokale besturen.

Eveneens ter ondersteuning van de lokale bestuurders bevat de webstek van de administratie voor verschillende beleidsitems een rubriek met veel gestelde vragen en antwoorden.

8.2. Administratie Binnenlandse Aangelegenheden wordt agentschap voor Binnenlands Bestuur

8.2.1. Beter Bestuurlijk Beleid en oprichting van een agentschap voor Binnenlands Bestuur

De heroriëntering van de administratie naar meer coaching en ondersteuning loopt samen met een omvangrijk hervormingsproject van de Vlaamse overheidsdiensten. De operatie “Beter Bestuurlijk Beleid” gaat van start op 1 januari 2006.

Met dit project wil de Vlaamse Regering de dienstverlening aan de burger verbeteren en de organisatie doorzichtiger maken. Daarom worden de bevoegdheidspakketten die voor de burger logisch samenhangen, samengebracht in dertien beleidsdomeinen. Elk beleidsdomein bestaat uit een departement en verzelfstandigde agentschappen.

De huidige administratie Binnenlandse Aangelegenheden wordt in het beleidsdomein Bestuurszaken samengebracht met de organisatie van de Vlaamse overheid zelf. Dat biedt de gelegenheid om de samenwerking tussen Vlaanderen en de lokale besturen en provincies te vergroten en ze beter in te passen in de Vlaamse bestuurlijke organisatie.

Binnen het beleidsdomein wordt Binnenlandse Aangelegenheden ingericht als een intern verzelfstandigd agentschap (IVA), dat zal functioneren onder het gezag van de Vlaamse minister bevoegd voor het Binnenlands Bestuur, maar dat tegelijkertijd over een zekere beheersautonomie zal beschikken. De al goede samenwerking tussen mijzelf en mijn administratie kan daardoor nog verbeteren. Het agentschap beschikt immers over een grotere uitvoeringsautonomie betreffende de inzet van mensen en middelen dan in de huidige structuur mogelijk is.

De oprichting van een agentschap voor Binnenlands Bestuur biedt een aantal voordelen:

- De verschillende aspecten van de beleidsuitvoering die betrekking hebben op het bestuurlijk beleid van de lokale en provinciale overheden worden organisatorisch samengebracht;
- De voorbereiding van mijn bevoegdheid betreffende het inburgeringbeleid wordt mee ondergebracht in het agentschap: de lokale besturen spelen immers een cruciale rol in dit beleid;
- Het agentschap is zeer zichtbaar en duidelijk aanspreekbaar voor de lokale besturen en de provincies; het is duidelijk onderscheiden van andere entiteiten van de Vlaamse overheid;
- Het agentschap zal rechtstreeks aangestuurd worden door de minister van Binnenlands Bestuur op basis van een beheersovereenkomst tussen de minister en de leidend ambtenaar van het agentschap;
- Daarnaast houdt de leidend ambtenaar ook direct contact met de entiteiten, die bevoegd zijn voor de organisatie van de Vlaamse overheid binnen de beleidsraad van het ministerie Bestuurszaken. Zo kunnen makkelijker dwarsverbanden worden georganiseerd. Een

praktisch voorbeeld betreft de vermindering van de administratieve lasten. Dat is een problematiek die de verschillende overheidsniveaus aanbelangt.

8.2.2. Taken en opdrachten van het agentschap voor Binnenlands Bestuur

De Vlaamse Regering kent aan het agentschap tien specifieke bevoegdheden toe:

- 1°) de voorbereiding van de bestuurlijke regelgeving betreffende de lokale en de provinciale besturen (Gemeentedecreet, Provinciedecreet, bestuurlijke organisatie van de OCMW's, intergemeentelijke samenwerking), met inbegrip van het aanbieden van ondersteuning aan die besturen in dat verband;
- 2°) de verdeling en het beheer van de fondsen: Gemeentefonds, Provinciefonds, Stedenfonds;
- 3°) de organisatie van de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden en van de betrokkenheid van de Vlaamse overheid bij de verkiezingen van het Vlaams Parlement;
- 4°) de voorbereiding van het administratief toezicht op de lokale en provinciale besturen;
- 5°) het Stedenbeleid;
- 6°) de begraafplaatsen en de lijkbezorging;
- 7°) de erediensinstellingen;
- 8°) de inburgering;
- 9°) de ondersteuning van de gouverneurs bij de uitoefening van hun bestuurskundige opdrachten ten behoeve van de Vlaamse Regering;
- 10°) de ontwikkeling van een kenniscentrum betreffende de lokale en provinciale besturen.

De Vlaamse Regering keurde op 16 september 2005 het oprichtingsbesluit van het agentschap Binnenlands Bestuur principieel goed. Het advies van de Raad van State werd aangevraagd.

8.3. De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, omgevormd tot een strategische adviesraad voor het beleidsdomein Bestuurszaken

Het project Beter Bestuurlijk Beleid omvat ook de oprichting van strategische adviesraden voor elk van de 13 beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. Deze adviesraden krijgen rechtspersoonlijkheid.

De huidige Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur wordt zodoende omgevormd tot een strategische adviesraad voor het gehele beleidsdomein "Bestuurszaken". Hij zal advies kunnen verlenen over de verschillende aspecten van de bestuurlijke organisatie van de Vlaamse, de provinciale en de lokale overheid. Daarmee wordt een sterkere integratie en afstemming in de adviesverlening aan de Vlaamse Regering betracht. De adviezen kunnen immers betrekking hebben op de verschillende aspecten van de Vlaamse bestuurlijke organisatie: de personeels- en organisatie-ontwikkeling, ICT, facilitaire dienstverlening en vastgoedbeheer, Binnenlandse Aangelegenheden, Stedenbeleid en Inburgeringsbeleid.

De Raad kan zodoende bijdragen tot het vormen van een samenhangende beleidsvisie over de grenzen van de verschillende overheden heen.

Tot het inwerking treden van Beter Bestuurlijk Beleid blijft de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur nog in zijn huidige vorm functioneren.

De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur heeft in 2005 volgende adviezen uitgebracht of voorbereid.

- De beleidsnota's van de Vlaamse ministers vanuit bestuurlijk-organisatorisch perspectief;
- Het voorontwerp van Gemeentedecreet;
- Het voorontwerp van Provinciedecreet;
- Het voorontwerp van Kiesdecreet met betrekking tot de gemeente- en provincieraadsverkiezingen.

DEEL 3: BELEIDSBRIEF 2005-2006 BINNENLANDS BESTUUR

OVERZICHT MAATREGELLEN

1. Maatregelen af te ronden in 2005

1.1. Lokale verkiezingen oktober 2006

- kiesdecreet goedgekeurd
- samenwerkingsakkoord met andere gewesten voor verder gebruik van automatische stelsystemen
- opstart webstek verkiezingen

1.2. Gemeentedecreet

- Gemeentedecreet goedgekeurd
- uitvoeringsbesluiten voor bepalingen uit gemeentedecreet, die in werking treden op 1 januari 2006 (o.m. personeelsbeleid, schrijfwijze van gemeentenamen);
- bepalingen tot versterkte samenwerking gemeente en OCMW

1.3. Provinciedecreet

- Provinciedecreet goedgekeurd
- uitvoeringsbesluiten voor bepalingen uit provinciedecreet, die in werking treden op 1 januari 2006 (o.m. personeelsbeleid)

1.4. Evaluatie decreet intergemeentelijke samenwerking

- rapport statistische informatie over de intergemeentelijke samenwerking

1.5. Decreet erediensinstellingen

- omzendbrieven met toelichting bij de toepassing van het decreet erediensinstellingen
- uitvoeringsbesluit erkenningcriteria voor de erediensinstellingen

1.6. Decreet begraafplaatsen en lijkbezorging

- omzendbrief met toelichting bij toepassing van het decreet en de uitvoeringsbesluiten omtrent de organisatie, inrichting en beheer van de begraafplaatsen en crematoria en omtrent de bepaling van de voorwaarden waaraan een doodskist of ander lijkomhulsel moet beantwoorden

1.7. Verminderen van de planlasten voor de lokale besturen

- inventaris planlasten voor de gemeenten en onderzoek naar doelmatigheid van de verschillende planlasten
- opstart werkgroep ter begeleiding van het onderzoek inzake vermindering van de planlasten (toegewezen aan Instituut voor de Overheid)

1.8. Administratieve sancties en bestrijding van overlast

- opstart onderzoek en inventaris van strafbepalingen opgenomen in de Vlaamse regelgeving; onderzoek naar de opportuniteit en mogelijke overdracht naar de gemeenten

1.9 Lokale financiën

- toepassing groeivoet van 3,5 % inzake het Gemeentefonds en het stedenfonds

1.10. Vormingscentrum voor lokale besturen

- ondersteuning van basisvorming voor ambtenaren, topambtenaren en mandatarissen van lokale besturen
- actualiteitsvorming rond het inwerking treden van het gemeentedecreet

1.11. Profilering Vlaamse karakter van de lokale besturen

- omzendbrief met instructies inzake de interpretatie van de omzendingen Peeters/Martens na de arresten van 23 december 2004 van de Raad van State (cfr aanvullende regeerverklaring)
- inschrijving in gemeentedecreet van de verplichte kennis van het Nederlands voor uitvoerende mandatarissen (aanvullende regeerverklaring)
- aanwijzing expert inzake de juridische mogelijkheden tot Vernederlandsing van het straatbeeld (aanvullende regeerverklaring)
- installatie task force Vlaamse Rand

1.12. Een ondersteunende administratie Binnenlandse Aangelegenheden

- uitbreiding webstek van de administratie
- publicatie jaarbeeld 2005 van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden
- publicatie rapport intergemeentelijke samenwerking
- publicatie modelreglementen

2. Maatregelen gepland in 2006

2.1. Lokale verkiezingen oktober 2006

- uitvoeringsbesluiten, onderrichtingen en modelformulieren voor de organisatie van de verkiezingen
- praktische organisatie van de verkiezingen voor de gemeente- en provincieraden in oktober 2006
- informatieverstrekking aan burger en bestuur via webstek en tijdschrift BinnenBand
- samenwerkingsverband met de Vlaamse Infolijn
- webstek met verkiezingsresultaten
- databank leden van de verkozen raden na verkiezingen
- vormingsprogramma voor nieuw gekozen mandatarissen (doorlopend in 2007)

2.2. Gemeentedecreet

- uitvoeringsbesluiten voor bepalingen die in werking treden op 1 januari 2007
- in werking treden versoepeld administratief toezicht, waaronder inzake personeel

2.3. Provinciedecreet

- uitvoeringsbesluiten voor bepalingen die in werking treden op 1 december 2006

2.4. Decreet bestuurlijke organisatie OCMW's

- Decreet bestuurlijke organisatie OCMW's, naar analogie met en ter uitvoering van maatregelen, gekoppeld aan bepalingen uit het gemeentedecreet

2.5. Decreet intergemeentelijke samenwerking

- bespreking in Vlaams Parlement van rapport evaluatie decreet Intergemeentelijke Samenwerking

2.6. Decreet erediensinstellingen

- uitvoeringsbesluit ontwikkeling financieel instrumentarium erediensinstellingen uitwerken

2.7. Verminderen van de planlasten voor de lokale besturen

- concrete beleidsmaatregelen nemen die de planlasten voor de gemeenten moeten verminderen, gebaseerd op de resultaten van het onderzoek terzake

2.8. Administratieve sancties en bestrijding van overlast

- afronding onderzoek inzake de strafbepalingen, opgenomen in de Vlaamse regelgeving met inbegrip van de opportuniteit inzake overdracht naar de gemeenten

2.9. Lokale financiën en fiscaal pact tussen Vlaanderen en de gemeenten en provincies

- toepassing groeivoet van 3,5 % inzake het Gemeentefonds en het stedenfonds
- opstarten overleg met gemeenten en provincies met het oog op een fiscaal pact (met inbegrip van bespreking mogelijkheden inzake een gedifferentieerde onroerende voorheffing)

2.10. Personeelsbeleid

- in werking treden van de bepalingen van het gemeentedecreet inzake een flexibel personeelsmanagement
- opstart onderzoek inzake versoepeling van diplomavereisten
- opstart onderzoek naar een meer uniforme rechtspositieregeling
- onderzoek functieweging (sectoraal akkoord 2005)

2.11. Profilering Vlaamse karakter van de lokale besturen

- rapport met conclusies van de aangestelde expert inzake de vernederlandsing van het straatbeeld

2.12. Hervorming van de administratie

- oprichting agentschap voor Binnenlands Bestuur
- omvorming van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur tot een Strategische adviesraad Bestuurszaken

DEEL 4: MOTIES EN RESOLUTIES

1. Actualiteitsmotie over de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State inzake de rondzendbrieven Peeters en Martens, ook in het licht van de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, aangenomen op 12.1.2005 – Stuk 163 (2004-2005) Nr 2 - VR/2005/2101/MED.03

Als gevolg van deze motie en de aanvullende regeerverklaring na het niet-splitsen van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, werden volgende acties uitgevoerd:

- Omzendbrief met instructies omtrent de interpretatie van de omzendbrieven Peeters/Martens na de arresten van 23 december 2004 van de Raad van State;
- Inschrijving in gemeentedecreet van de verplichte kennis van het Nederlands voor de uitvoerende mandatarissen;
- Aanwijzing expert inzake de juridische mogelijkheden tot vernederlandsing van het straatbeeld;
- Opstart onderzoek naar mogelijke (financiële) discriminatie van het Nederlandstalig verenigingsleven in de Vlaamse rand;
- Installatie Task force Vlaamse Rand.

2. Resolutie betreffende de voorstellen en de algemene aanbevelingen uit het Jaarverslag 2003 van de Vlaamse Ombudsdienst, aangenomen op 26.1.2005 – Stuk 134 (2004-2005) Nr 3 - VR/2005/0402/MED.03

In artikel 198 van het gemeentedecreet werd een regeling ingeschreven inzake een verplicht systeem van klachtenbehandeling op ambtelijk niveau, onafhankelijk van de diensten waarop de klachten betrekking hebben.

Daarnaast kan elke gemeente een ombudsdienst inrichten, die kan gerealiseerd worden:

- in eigen beheer;
 - in het kader van een interlokale vereniging (decreet intergemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001);
 - via een overeenkomst met de Vlaamse Ombudsdienst.
-